

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА
СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

ФАКУЛЬТЕТ ПЕДАГОГІЧНИЙ

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОК 1 МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ**

Освітня програма	Журналістика
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Спеціальність:	061 Журналістика
Галузь знань:	06 Журналістика

Рівне – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень та академічна доброчесність» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Журналістика» зі спеціальності 061 Журналістика, галузь знань 06 Журналістика

Розробник: доктор педагогічних наук, професор Марчук О. О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

Протокол № 1 від «21» серпня 2024 року

Завідувач кафедри (Мельничук Л. Б.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «Журналістика» зі спеціальності 061 Журналістика, галузь знань 06 Журналістика

Гарант освітньої програми (Смусь А. Г.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією педагогічного факультету
Протокол № 1 від «21» серпня 2024 року

Голова Сойко І. М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 06 Журналістика	Обов'язковий освітній компонент	
	спеціальність 061 Журналістика	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
	Освітня програма: « Журналістика»	Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	1-й
		Лекції	
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	4 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є отримання здобувачами вищої освіти системних знань з методології та організації науково-дослідної діяльності, формування теоретичного й практичного підґрунтя для ефективного проведення наукових досліджень із дотриманням принципів академічної доброчесності, що сприятиме розвитку раціонального мислення здобувачів, оптимальній організації їхньої наукової діяльності.

Основними завданнями дисципліни є: ознайомлення здобувачів вищої освіти з предметом, принципами та методами науково-дослідної роботи; засвоєння методології наукового дослідження; ознайомлення із етапами написання та структурою кваліфікаційної роботи; набуття майбутніми журналістами навичок раціональної організації їх науково-дослідної роботи; оволодіння основами академічної доброчесності як дієвого інструменту забезпечення якості вищої освіти.

Результатом навчання за дисципліною «Методологія та організація наукових досліджень та академічна доброчесність» є набуття здобувачами вищої освіти відповідно до освітньо-професійної програми таких **компетентностей**:

ЗКЗ (загальні компетентності), СК (спеціальні, фахові компетентності):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК01. Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання з теорії та історії журналістики, новітні технологічні досягнення для розв'язання задач дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері журналістики.

СК02. Здатність критично осмислювати проблеми у сфері журналістики та дотичні до них міждисциплінарні проблеми.

Опанувавши дисципліну «Методологія та організація наукових досліджень та академічна доброчесність» майбутні журналісти повинні володіти такими **програмними результатами навчання**:

РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН08. Використовувати передові знання і методики у процесі дослідження діяльності та створення нових медіаінституцій.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади наукового дослідження

Тема 1. Вступ до курсу «Методологія і організація наукових досліджень та академічна доброчесність». Об'єкт, предмет, мета, завдання дисципліни. Етапи становлення і розвитку науки. Поняття, зміст і функції науки. Структурні елементи науки та їх характеристика. Особливості науково-дослідної діяльності в галузі масової комунікації.

Література: 6, 12, 19, 25, 51, 55.

Тема 2. Методологія та методи наукового дослідження. Наукове дослідження: загальна характеристика. Методологія як розділ наукознавства. Методика, методи та їх класифікація. Поняття наукового підходу. Принципи наукового дослідження. Фундаментальна, або філософська, методологія. Методологія наукових досліджень у галузі масової комунікації. Загальнонаукові (філософські) засади методології журналістикознавства.

Література: 6, 21, 23, 37, 49, 50.

Тема 3. Загальнонаукові та конкретнонаукові методи. Характеристика загальнонаукових методів: історичний, термінологічний, функціональний, системний, когнітивний (пізнавальний), моделювання та ін. Особливості конкретнонаукових методів. Використання емпіричних методів. Методи, що застосовуються на емпіричному та теоретичному рівнях дослідження. Методи теоретичного дослідження. Логічні закони і правила в змісті принципу логічності.

Література: 6, 21, 49, 51, 47.

Тема 4. Поняття та сутність системного підходу. Можливості системного підходу до аналізу соціальних об'єктів та явищ. Аспекти сутності системного підходу. Системний інструментарій. Основні принципи системного підходу. Основні етапи вирішення проблем за технологією системного аналізу. Реалізація системного підходу в дослідженні ЗМК, застосування системно-структурного та системно-функціонального аналізу.

Література: 8, 22, 41, 48, 57.

Тема 5. Методологія проведення наукових досліджень. Поняття про наукове дослідження. Проблематика сучасних досліджень з історії та теорії журналістики. Етапи наукового дослідження у галузі масової комунікації. Розробка програми дослідження із журналістики.

Література: 6, 8, 17, 34, 42, 53.

Змістовий модуль 2. Написання та захист кваліфікаційних (магістерських) робіт

Тема 6. Кваліфікаційна (магістерська) робота як професійно орієнтоване дослідження Кваліфікація «магістр» і його науковий статус. Виявлення фахових навиків і вмінь, здобутих під час навчання за спеціальністю 061 Журналістика, галузь знань 06 Журналістика. Вибір та затвердження теми магістерської роботи. Обов'язки наукового керівника та магістранта в процесі підготовки магістерської роботи. Структурні елементи кваліфікаційної (магістерської) роботи: титульний аркуш; зміст; перелік умовних позначень (за необхідності); вступ; кілька розділів (підрозділів), що розкривають теорію питання та досвід практичної роботи; висновки; список використаної літератури; додатки (за необхідності). Основні етапи в роботі над кваліфікаційною роботою. Особливості підготовчого етапу. Вивчення історіографії обраної проблеми. Формулювання об'єкта, предмета, мети та завдань наукового дослідження. Робота над текстом дослідження. Заключний етап роботи. Методика підготовки висновків.

Література: 6, 13, 14, 16, 38, 45.

Тема 7. Оформлення магістерської роботи. Заголовки. Дефіс та тире. Нумерація. Ілюстрації. Таблиці. Формули. Цитування та посилання на використані джерела. Оформлення

списку використаних джерел. Бібліографічне покликання: загальні положення та правила складання (ДСТУ 8302:2015). Додатки. Особливості редагування магістерської роботи.

Література: 6, 21, 27, 45, 46.

Тема 8. Процедура підготовки до захисту магістерської роботи. Апробація результатів дослідження. Попередній захист магістерської роботи. Оформлення та порядок передачі електронного варіанта магістерської роботи для зберігання. Оформлення документів до захисту магістерської роботи Відгук наукового керівника та рецензування магістерської роботи. Підготовка електронної презентації магістерської роботи. Захист магістерської роботи. Рекомендації щодо доповіді магістранта. Обговорення результатів магістерської роботи. Оцінювання магістерської роботи. Типові помилки в написанні наукової роботи.

Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Види науково-дослідних видань. Дотримання видавничого оформлення періодичних і неперіодичних видань. Вихідні відомості і випускові дані. Вимоги до статей. Авторський і обліково-видавничий аркуш.

Структура наукового реферату. Види і структура рефератів. Обсяг реферату.

Доповідь на науковій конференції. Сутність про наукову доповідь. Вимоги до оформлення доповіді. Поняття про тези. Рекомендований обсяг тез наукової доповіді. Повідомлення як вид короткої доповіді. Розробка наукових постерів та презентацій.

Література: 21, 27, 31, 45, 46, 52.

Тема 9. Академічна доброчесність як дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти. Актуальність теми. Поняття про академічну доброчесність. Фундаментальні цінності академічної доброчесності. Положення Міжнародного економіко-гуманітарного університету ім. академіка Степана Дем'янчука Кодекс академічної доброчесності. Основні чинники, які визначають порушення засад академічної / наукової доброчесності. Про проект сприяння академічній доброчесності в Україні.

Література: 1,2, 24, 45, 54, 58.

Тема 10. Шляхи боротьби з плагіатом. Поняття про науковий плагіат. Різновиди (класифікація) плагіату. Зарубіжний та національний досвід боротьби з плагіатом. Методичні поради щодо уникнення плагіату. Розробка політики забезпечення академічної доброчесності в українській вищій школі. Положення Міжнародного економіко-гуманітарного університету ім. академіка Степана Дем'янчука «Про протидію плагіату в університеті».

Література: 1, 2, 24, 43,44, 54, 58.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пр	лаб	інд	с.р.		л	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади наукового дослідження												
1. Вступ до курсу «Методологія і організація наукових досліджень та академічна доброчесність»	10	2	2			6	10	2				8

2. Методологія та методи наукового дослідження.	10	2	2			6	8					8
3. Загальнонаукові та конкретнонаукові методи.	8	2				6	8					8
4. Поняття та сутність системного підходу.	8	2				6	8					8
5. Методологія проведення наукових досліджень.	8	2				6	8					8
Змістовий модуль 2. Написання та захист кваліфікаційних (магістерських) робіт												
6. Кваліфікаційна (магістерська) робота як професійно орієнтоване дослідження.	10	2	2			6	12	2	2			8
7. Оформлення магістерської роботи.	8	2				6	8					8
8. Процедура підготовки до захисту магістерської роботи. Апробація результатів дослідження.	10	2	2			6	10		2			8
9. Академічна доброчесність як дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти.	10	2	2	–		6	8	2				6
10. Шляхи боротьби з плагіатом.	8	2				6	10					10
Усього годин	90	20	10			60	90	6	4			80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н	З.ф.н
1.	Вступ до курсу «Методологія і організація наукових досліджень та академічна доброчесність»	2	2
2.	Методологія та методи наукового дослідження.	2	
3.	Кваліфікаційна (магістерська) робота як професійно орієнтоване дослідження.	2	

4.	Процедура підготовки до захисту магістерської роботи Апробація результатів дослідження.	2	2
5.	Академічна доброчесність як дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти.	2	
	Разом	10	4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н	З.ф.н
1.	Вступ до курсу «Методологія і організація наукових досліджень та академічна доброчесність»	6	8
2.	Методологія та методи наукового дослідження: загальні поняття.	6	8
3.	Загальнонаукові та конкретнонаукові методи.	6	8
4.	Поняття та сутність системного підходу.	6	8
5.	Методологія проведення наукових досліджень.	6	8
6.	Кваліфікаційна (магістерська) робота як професійно орієнтоване дослідження.	6	8
7.	Оформлення магістерської роботи.	6	8
8.	Процедура підготовки до захисту магістерської роботи.	6	8
9.	Академічна доброчесність як дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти.	6	6
10.	Шляхи боротьби з плагіатом.	6	10
	Разом	60	80

7. Завдання для опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	література	Кількість балів
Тема 1. Вступ до курсу «Методологія і організація наукових досліджень та академічна доброчесність»	Підготувати повідомлення про етапи становлення і розвиток сучасної науки. Скласти схему функції науки.	Усне опитування, виконання тестів	6, 12, 19, 25, 51, 55.	6
Тема 2. Методологія та методи наукового дослідження.	Написати реферат на тему «Методологія як розділ наукознавства». Укласти схему	Підготовка реферату, тестів, бліц-опитування,	6, 21, 23, 37, 49, 50.	6

	«Принципи наукового дослідження».			
Тема 3. Загальнонаукові та конкретнонаукові методи.	Написати повідомлення на тему «Характеристика загальнонаукових методів: історичний, терміно-логічний, функціональний, системний, когнітивний (пізнавальний), моделювання та ін».	Усне опитування, виконання тестів	6, 21, 49, 51, 47.	6
Тема 4. Поняття та сутність системного підходу.	Розробити презентацію на тему «Суть системного підходу в науці»	Усне опитування, виконання вправ	8, 22, 41, 48, 57.	6
Тема 5. Методологія проведення наукових досліджень.	Написати повідомлення та тему «Методологія проведення педагогічних досліджень»	Усне опитування, виконання вправ	6, 8, 17, 34, 42, 53.	6
Тема 6. Кваліфікаційна (магістерська) робота як професійно орієнтоване дослідження.	Дати визначення термінів: об'єкт, предмет, гіпотеза. Написати гіпотезу до дослідження відповідно до обраної теми.	Усна перевірка, письмова перевірка, тестова перевірка.	6, 8, 17, 34, 42, 53.	6
Тема 7. Оформлення магістерської роботи. Представлення результатів наукових пошуків.	Написати вимоги до оформлення літератури. Представити оформлення 6-10 літературних джерел.	Письмова перевірка, тестова перевірка.	21, 27, 45, 46.	6
Тема 8. Процедура підготовки до захисту магістерської роботи.	Написати вимоги до розробки наукових презентацій.	Усна перевірка, тестова перевірка.	21, 27, 31, 45, 46, 52.	6
Тема 9. Академічна доброчесність як дієвий інструмент забезпечення	Дати визначення академічної доброчесності та її принципів.	Усне опитування	1, 2, 24, 45, 54, 58.	6

якості вищої освіти.				
Тема 10. Шляхи боротьби з плагіатом.	Написати повідомлення про шляхи боротьби з плагіатом та дотримання принципів академічної доброчесності в ЗВО. Опрацювати «Положення про дотримання принципів академічної доброчесності в ЗВО»	Виконання вправ. тести	1,2, 24, 45, 54, 58.	6

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Загальний зміст індивідуальної роботи. Виконання індивідуальної роботи магістрантом полягає у виконанні завдань для самостійної роботи, котрі подані в методичних рекомендаціях до курсу «Методологія та організація наукових досліджень та академічна доброчесність», а також у самостійному обранні теми кваліфікаційної роботи, підготовці анотацій і ключових слів (українською та англійською мовами), формуванні змісту та написанні вступу до наукової роботи. При цьому зміст наукової роботи повинен передбачати наявність трьох розділів (теоретичного, аналітичного, рекомендаційного), висновків до підрозділів, загальних висновків, списку використаних літературних джерел, оформленого відповідно до стандарту (ДСТУ 8302:2015), та додатків. Вступ повинен містити такі структурні частини: актуальність дослідження, огляд публікацій попередніх дослідників, зв'язок дослідження автора з науковими програмами, планами, базової кафедри, визначення мети, завдання, об'єкта та предмета дослідження, методів дослідження, наукової новизни та практичної цінності роботи, указівку на особистий внесок науковця, апробацію результатів дослідження.

Тема 1

1. Із списку рекомендованої літератури до курсу або бібліографічного покажчика університетської бібліотеки оберіть по 10, на ваш погляд, найбільш значущих праць: а) теоретичних, б) навчально-методичних та в) статей, опублікованих у фахових журналах. Зробіть висновок про рівень дослідженості методології наукового дослідження та академічної доброчесності та які питання найбільше цікавлять учених.
2. Назвіть документи, якими регламентується науково-дослідницька діяльність у ЗВО та засади її доброчесності. Зробіть виписки із законів.
3. Дайте характеристику революції у науці. Що слугує основою її виникнення?
4. Назвіть науково-технічні революції які ви знаєте? Чим вони викликані?
5. За якими онтологічними об'єктами дослідження здійснюється систематизація наук? Назвіть чотири комплекси знання та з'ясуйте, до якого належить педагогіка.
6. З'ясуйте відмінність між знанням та пізнанням в науці?
7. Чим відрізняються абсолютні знання від апіорних? Дайте їм характеристику.
8. Що, на вашу думку, є змістом науки?
9. У чому полягає безпосередня мета науки?
10. Дайте визначення терміна «наука». Що слугувало підставою її виникнення?

11. Охарактеризуйте предмет, об'єкт та суб'єкт науки. В чому їх відмінність?
12. Що є основною ознакою і головною функцією науки?
13. Назвіть конкретні функції науки та охарактеризуйте їх.
14. Перерахуйте основні завдання науки. Чим вони викликані?
15. Які структурні елементи науки ви знаєте? Охарактеризуйте їх. Які із структурних елементів науки, на вашу думку, переважно відстоюють революційний шлях її розвитку, а які еволюційний? В чому це виражається?

Тема 2

1. Що таке наукове дослідження (НД)? Назвіть його мету та дві форми.
2. Що таке ідея? У чому полягає специфіка наукової ідеї?
3. Що таке науковий результат?
4. Наведіть визначення об'єкта дослідження. Укажіть на його особливості.
5. Сформулюйте визначення предмета дослідження. Укажіть на його особливості.
6. Як ви розумієте поняття методології як галузі наукознавства.
7. Сформулюйте дефініцію термінів «методологія наукового дослідження» та «методика»
8. Подайте визначення понять: методи, прийоми, техніки, процедури; наукові підходи, принципи. Укажіть на дискусійні проблеми.
9. Розкрийте методіку доведення актуальності наукового дослідження.
10. Подайте аналіз якості формування методологічного змісту на прикладі однієї з наукових статей, розміщених у наукових журналах з фаху.
11. З'ясуйте особливості фундаментальної, або філософської, методології.
12. З яким напрямком фундаментальної методології пов'язані наукові розробки Г. Галілея, Ф. Декарта та І. Канта й Г. Гегеля?
13. Що передбачає діалектичний метод пізнання?
14. Які два типи функцій виконує філософський метод?
15. Назвіть фундаментальні принципи й коротко означте їх сутність
16. Укажіть на 3 провідні ідеї філософської концепції.

Тема 3

1. Які методи належать до загальнонаукових? Коротко означте їх зміст та розкрийте їхню ефективність
2. Що таке модель та моделювання?
3. Розкрийте сутність понять «наукометрія», «бібліометрія», «інформетрія». З якими методами вони пов'язані?
4. З'ясуйте особливість конкретнонаукової методології у провідній науковій галузі вашої фахової підготовки.
5. Класифікація методів: осмислення критеріїв, принципів типології.
6. Укажіть на методи наукового пізнання за ознакою теорії і практики (емпіричні, теоретичні...)
7. Розгляньте нижче подану текстову «Схему аналізу методів», на основі якої укладіть таблицю комплексної класифікації методів, назвавши критерії, які лежать в основі розподілу, назву методу, його суть, прийоми реалізації.
8. Назвіть логічні закони і правила в змісті принципу логічності.

СХЕМА АНАЛІЗУ МЕТОДІВ

1. Методи наукового пізнання за сферою вживання:
 - загальні: а) фундаментальні (діалектики, детермінізму, ізоморфізму); б) загальнонаукові (історичний, термінологічний, системний, когнітивний, аксіологічний, структурно-функціональний);
 - спеціальні: конкретно наукові / специфічні (соціологічний, семіотичний, лексичного аналізу метод імплікацій них шкал...);
2. За ознакою мети: первинні (збору інформації); вторинні (кількісно-якісного аналізу);

верифікаційні (соціологічне дослідження, експеримент);

3. За ознакою способу реалізації: візуальні, експериментально-ігрові, математичні/статистичні;

4. За функціональними можливостями: етапні, універсальні;

5. Методи наукового пізнання за ознакою теорії і практики:

– методи емпіричного дослідження (спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент, опитування, анкетування, тестування, кореляційний аналіз, контент-аналіз);

– методи емпіричного і теоретичного дослідження (абстрагування, аналіз, синтез, індукція, дедукція);

– методи теоретичного дослідження (термінологічний, функціональний, системний, когнітивний, моделювання, сходження від конкретного до абстрактного, формалізації, аксіоматичний, аксіологічний)

- охарактеризуйте методи збору та аналізу даних, які застосовуються в дослідженнях медіа, комунікації та журналістики

Тема 4

1. Розкрийте поняття системного підходу в галузі журналістики та його можливості.

2. З'ясуйте завдання та правила системного підходу.

3. Назвіть основні аспекти системного підходу.

4. Розкрийте поняття про інструментарій та принципи системного підходу, їх завдання.

Наведіть приклади

5. Назвіть і поясніть основні етапи системного підходу.

6. Відтворіть у формі схеми або таблиці парадигму методів системного аналізу.

7. Опишіть можливості системного підходу в аналізі соціальних об'єктів і явищ у наукових сферах педагогіки, права, туризму. Укажіть на спеціалізацію та ефективність методів системного аналізу.

Тема 5

1. Розкрийте поняття «наукове дослідження» в галузі журналістики.

2. Укажіть на етапи наукового дослідження.

3. Подайте загальну характеристика таких окремих методів наукових досліджень, як спостереження, опитування, експеримент.

4. Які основні парадигмальні підходи до медіадосліджень.

Тема 6

1. Розкрийте науковий статус кваліфікації «магістр».

2. У чому полягають особливості кваліфікаційної / магістерської роботи як наукового жанру та виду науково-дослідної діяльності магістранта?

3. Процедура обрання та затвердження теми магістерської роботи.

4. Що б ви назвали головним у обов'язках наукового керівника та магістранта?

5. Перерахуйте структурні елементи кваліфікаційної (магістерської) роботи.

6. Які основні етапи в роботі над кваліфікаційною роботою? Прокоментуйте доцільність та зміст кожного.

7. На якому етапі відбувається обґрунтування гіпотези? Чи обов'язково це слід робити?

8. Розкрийте методику підготовки висновків.

9. Напишіть вступ до магістерської роботи з обґрунтуванням методологічних засад (огляд наукової літератури з теми, актуальність, об'єкт, предмет, мета, завдання, практичне значення та методи дослідження).

Тема 7

1. Як проявляється культура організації наукового дослідження в оформленні магістерської роботи, зокрема у графічному поданні заголовків та їх змісті?

2. Опишіть правила нумерації.

3. Які вимоги до подання ілюстрацій, таблиць, формул?

4. Розкрийте зміст бібліографічних покликань та загальних правил складання списку

наукової літератури за останнім державним стандартом (ДСТУ 8302:2015).

5. Якою повинна бути культура цитувань, щоб уникнути наукового плагіату?
6. Оформіть список наукових джерел до своєї магістерської роботи.
7. Яка функція додатків? Як їх необхідно оформлювати?
8. З'ясуйте особливості редагування магістерської роботи.
9. Які типові помилки допускаються в написанні та оформленні кваліфікаційної роботи?
10. Підготуйте список наукових джерел до своєї магістерської роботи.

Тема 8

1. У чому ви вбачаєте раціональність проведення попереднього захисту магістерської роботи?
2. Які правила передачі електронного варіанта магістерської роботи для зберігання.
3. Які документи повинні підшиватися до тексту магістерської роботи?
4. Розкрийте технологію підготовки електронної презентації.
5. Опишіть процедуру захисту магістерської роботи.
6. Які б ви сформулювали рекомендації щодо доповіді магістранта?
7. Які типові помилки допускаються в написанні (мовні, мовленнєві, стилістичні), оформленні та захисті кваліфікаційної роботи?

Тема 9

1. Підготуйте презентацію теми «Академічна доброчесність як дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти».
2. Розкрийте поняття «академічна доброчесність». Академічна доброчесність – це фікція чи виклик доби глобалізації?
3. Проаналізуйте з апеляцією до міжнародного і національного досвіду фундаментальні цінності академічної доброчесності.
4. Сформулюйте, залучаючи знання курсу «Методологія і організація наукових досліджень та основи доброчесності», 10 запитань до науковця в інтерв'ю з ним.
5. Ознайомтеся з презентацією Кодексу академічної доброчесності ПВНЗ «Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука». URL: <https://www.megu.edu.ua/uk/akademichna-dobrochesnist>

Тема 10

1. З'ясуйте зміст поняття «науковий плагіат».
2. Проаналізуйте різновиди плагіату.
3. Розкрийте зарубіжний та національний досвід боротьби з плагіатом.
4. Прокоментуйте методичні поради щодо уникнення плагіату. Що б ви могли додати до їхнього змісту?
5. Укажіть на вектори розробки політики забезпечення академічної доброчесності в українській вищій школі.
6. Ознайомтеся з Положеннями «Про протидію плагіату в університеті» та положенням «Про забезпечення дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти у ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука».

8. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Методологія науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність» застосовуються наступні методи навчання:

- словесні методи навчання, пояснювально-ілюстративний метод із використанням мультимедійних презентацій під час викладу лекційного матеріалу;
- бесіда з елементами дискусії, ситуативний підхід, бесіда за «круглим столом», «питання-відповідь»;
- проблемно-пошуковий та евристичний (диспут) методи навчання;
- дослідницький метод під час виконання самостійної роботи;

- практичні методи навчання: вправи, задачі, кейси, есе тощо;
- наочні методи навчання: демонстрація, ілюстрація, презентація, навчальні фільми, використання Jamboard, відеолекції.

9. Методи контролю

При вивченні студентами курсу «Методологія наукових досліджень та академічна доброчесність» застосовуються такі методи контролю:

- поточне (усне) опитування, дискусійне обговорення проблем на практичних заняттях;
- поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів, експрес-контролю тощо, перевірки результатів виконання різноманітних індивідуальних завдань тощо;
- контроль самостійної роботи, представлення презентацій;
- індивідуальне та фронтальне опитування;
- поточне тестування;
- аналіз та оцінювання результатів навчання;
- тестовий підсумковий контроль.

10. Питання гарантованого рівня знань здобувачів вищої освіти

1. Актуальність, об'єкт, предмет, мета, завдання дисципліни. «Методологія і організація наукових досліджень та академічна доброчесність».
2. Етапи становлення і розвитку науки.
3. Поняття, зміст і функції науки.
4. Структурні елементи науки та їхня характеристика.
5. Наукове дослідження в галузі журналістики та мас-медіа: загальна характеристика.
6. Методологія як розділ наукознавства.
7. Методика, методи та їх класифікація.
8. Поняття наукового підходу.
9. Принципи наукового дослідження в галузі журналістики та мас-медіа.
10. Фундаментальна, або філософська, методологія.
11. Поняття та сутність системного підходу.
12. Можливості системного підходу до аналізу соціальних об'єктів та явищ.
13. Системний інструментарій. Основні принципи системного підходу
14. Основні етапи вирішення проблем за технологією системного аналізу.
15. Поняття про наукове дослідження в галузі журналістики та мас-медіа.
16. Етапи наукового дослідження в галузі журналістики та мас-медіа.
17. Розробка програми наукового дослідження.
18. Характеристика окремих видів і методів наукових досліджень.
19. Кваліфікація «магістр» і його науковий статус.
20. Магістерська робота як жанр наукового дослідження.
21. Обрання та затвердження теми магістерської роботи.
22. Обов'язки наукового керівника та магістранта в процесі підготовки магістерської роботи.
23. Структурні елементи кваліфікаційної (магістерської) роботи за спеціальністю 061 «Журналістика!».
24. Основні етапи в роботі над кваліфікаційною роботою за спеціальністю 061 Журналістика.
25. Методика підготовки висновків.
26. Оформлення магістерської роботи: нумерація, ілюстрації, таблиці, формули, додатки
27. Цитування та покликання на використані джерел.
28. Правила оформлення списку використаних джерел (ДСТУ 8302:2015).

29. Попередній захист магістерської роботи.
30. Оформлення документів до захисту магістерської роботи.
31. Підготовка електронної презентації магістерської роботи. Процедура захисту магістерської роботи.
32. Рекомендації щодо доповіді магістранта.
33. Вимоги до написання тез та статей в галузі журналістики та мас-медіа.
34. Типові помилки в написанні наукової роботи в галузі журналістики та мас-медіа.
35. Поняття про академічну доброчесність.
36. Фундаментальні цінності академічної доброчесності.
37. Положення ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарного університет імені академіка Степана Дем'янчука «Кодекс академічної доброчесності».
38. Основні чинники, які визначають порушення засад академічної / наукової доброчесності.
39. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні.
40. Поняття про науковий плагіат.
41. Різновиди (класифікація) плагіату.
42. Зарубіжний та національний досвід боротьби з плагіатом.
43. Методичні поради щодо уникнення плагіату.
44. Положення ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарного університет імені академіка Степана Дем'янчука «Про протидію плагіату в університеті».
45. Виголошення наукових доповідей.
46. Розробка наукових презентацій та постерів.
47. Наукова публікація: поняття, функції, основні види.
48. Види науково-дослідних видань.
49. Дотримання видавничого оформлення періодичних і неперіодичних видань.
50. Доповідь на науковій конференції.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота										Екзамен	Сума
Змістовий модуль № 1				Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	зараховано

82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабке їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	не зараховано
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	

12. Методичне забезпечення

1. Посібники.
2. Опорний конспект лекцій по всіх темах курсу, у тому числі і для самостійного вивчення в електронному вигляді (навчальна платформа Moodle).
3. Завдання та методичні рекомендації до виконання практичних робіт (навчальна платформа Moodle).
4. Пакети контрольних завдань для підсумкового контролю (навчальна платформа Moodle).

13. Рекомендована література

Основна

1. Академічна доброчесність: виклики сучасності: *збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян* (Республіка Польща, Варшава, 1 – 13.10.2018). Варшава, 2018. 162 с.
2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
3. Аніщенко О. В. Наукові дослідження з історії професійної освіти та історії педагогіки: метод. рек. науковцям-початківцям. Ніжинський держ. педагогічний ун- т ім. Миколи Гоголя. Ніжин : Видавництво НДПУ ім. М.Гоголя, 2003. 49 с.
4. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: навч.-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів вищ. навч. закладів. К., 2008. 272 с.
5. Бакалаврська робота. Основні вимоги щодо виконання та захисту: навч.-метод. посібник для студ. пед. факультету/ М-во освіти і науки, молоді та спорту України. МEGУ ім. акад. С. Дем'янука. Ін-т пед. освіти. Уклад. Л.Б. Мельничук, І.М. Бойко, О.М. Петрук. Рівне, 2012. 34 с.
6. Вадинський С. Є., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень.: навч. посіб. Суми: СумДПУ, 2016. 260 с.
7. Вербовський В. В. Як правильно підготувати наукове дослідження: навч.-метод. посіб. для студ. і магістрантів. Луганський національний педагогічний ун-т ім. Тараса Шевченка. Луганськ : Альма-матер, 2007. 123 с.
8. Галич В. М. Семіотика інтертекстуальності публіцистичного тексту: соціально-комунікативна рецепція : монографія. Рівне : ДЗ «Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка», 2015. 120 с.
9. Грицюк Л.К. Магістерська робота: Навч.-метод. посібник для магістрів гуманіт. профілю/ Л.К.Грицюк, П.М.Гусак, Л.К.Завацька. Л., 2002. 94 с.
10. Гура О.І. Педагогіка вищої школи: Вступ до спеціальності: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. К., 2005. 224 с.
11. Долбенко Т.О. Магістерська робота: Методика підготовки: Посібник/ Т.О.Долбенко, І.С.Бондар, Ю.І.Горбань, В.А.Русавська. К., 2016. 140 с.
12. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики : навч. посіб. / за наук. ред. В. В. Різуна. Київ : Центр вільної преси, 2010. 258 с.
13. Квіт С. М. Масові комунікації: підручник. Київ : Вид. дім. «Києво Могилянська академія», 2008. С. 52-53.
14. Мельничук Л.Б., Марчук О.О., Пагута Т.І., Сойко І.М. Дотримання принципів академічної доброчесності при написанні педагогічних есе про мир та гуманістичні цінності. «Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2024. № 2(20) 2024. С. 1786. С. 960-972. URL <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/issue/view/216>
15. Методичні рекомендації до написання та захисту курсової роботи з фахових методик дошкільної освіти. Авт.-уклад. Борова В. Є., Красовська О. О., Максимчук Н. С., Марчук О. О., Мельничук Л. Б., Пагута Т. І. Рівне : ПВНЗ МEGУ ім. акад. Степана Дем'янука. 2021. 42 с.
16. Марчук О. О., Дашук Л. С. Етапи залучення майбутніх вчителів географії до науково-дослідної роботи в ЗВО. *Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми та перспективи розвитку регіонів»* (23 червня, 2023, ПВНЗ «МEGУ»). Рівне, 2023. С. 46-49.

17. Марчук О. О., Дем'янчук А. С., Мельничук Л. Б. Особливості проведення захисту магістерських робіт зі спеціальності 012 «Дошкільна освіта» *Сучасна наука: проблеми та перспективи (частина I): матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції м. Київ, 12-13 січня 2022 року*. Київ: МЦНІД, 2022. С. 34-35.
18. Методологія досліджень мас-медіа: робоча книга (handbook) / за заг. ред. К. Г. Сірінюк-Долгарьової. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 156 с.
19. Методичні рекомендації щодо виконання дипломної (магістерської) роботи / Колектив авторів: Курко М.Н., Бідзюра І. П., Мелков Ю. О., Грабовенко Н. В. К.: МАУП, 2018. 38 с.
20. Микитюк О.М. Становлення та розвиток науково-дослідної роботи у вищих педагогічних закладах України (історико-педагогічний аспект). Х., 2003. 256 с.
21. Михальчук Ю.О. Магістерська робота. Основні вимоги щодо виконання та захисту: Навч.-метод. посібник для студ. пед. факультету. Рівне, 2019. 63 с.
22. Кваско А., Сухорукова О., Григорова З. Сучасні методи досліджень в медіаменеджменті. *Економіка та суспільство*. 2021. № 24. С. 87-93.
23. Ніколаєнко С.М. Стратегія розвитку освіти України. Початок ХХІ століття. К., 2006. 253 с.
24. Одерій Л.П. Кваліметрія вищої освіти. Методологія та інструментарій: Монографія. К., 1996. 256 с.
25. Омельчук С. Бути чесним у навчанні й науці. Експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти: Навчальний посібник. Херсон, 2021. 80 с.
26. Рижко О. М. Плагіат як соціальнокомунікаційне явище : монографія. – Київ : Паливода А. В. [вид.], 2017. 387 с.
27. Різун В., Скотникова Т. Методи наукових досліджень у журналістикознавстві : навч. посібник. 2-е вид., перероб. і доп. Київ : Преса України, 2008. 144 с.
28. Соловійов С. М. Основи наукових досліджень: навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2007. 176 с
29. Холод О. Методологія досліджень соціальних комунікацій : навч. посіб. – К. : Київський міжнародний університет, 2013. 345 с.

Допоміжна

30. Артюшина М.В. Психологічні та педагогічні основи підготовки студентів економічних спеціальностей до інноваційної діяльності. К., 2009. 271 с.
31. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. Житомир. ДПУ ім. І.Франка. К., 2003. 383 с.
32. Газетна журналістика: Навчально-методичний посібник для спеціальності 6.0302 – Журналістика / Укл. О.В. Богуславський. – Запоріжжя: ГУ “ЗІДМУ”, 2005 – 103 с.
33. Галич В. М., Куцевська О. С. Дискурс авторського редагування публіцистичного твору : монографія. Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 272 с.
34. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : Знання, 2012. 486 с.
35. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посіб. для студ. магістратури економ. спец. вищ. навч. закладів. К., 2007. 232 с.
36. Майборода В.К. Вища педагогічна освіта в Україні: історія, досвід, уроки (1917-1985 рр.): Монографія / За ред.: В.І. Лугового. К., 1992. 195 с.
37. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. К., 2009. 472 с.
38. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З.Н. Курлянд, П.І. Хмельюк, А.В. Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд. К.: Знання, 2007. 495 с.
39. Попова І.В. Освіта у структурі екобезпечного розвитку трансформаційного суспільства: філософсько-світовий аспект. К., 2015. 364 с.
40. Педагогічний словник / [за ред. М. Д. Ярмаченка]. К. : Педагогічна думка, 2001. 514 с.
41. Смусь А. Передумови виникнення релігійного контенту в сучасному українському телепросторі. *Наукові записки Інституту журналістики*. Київ, Ужгород, 2014. С. 228 -231

42. Університетська освіта: Навчальний посібник / авт. Н.Л.Козак, І.М.Шоробура. Л., 2011. 180 с.
43. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. К., 2002. 527 с.
44. Шендерівський В. Нехай не гасне світ науки. К. : Вид-во «Рада», 2003. 416 с.

14. Інформаційні ресурси

45. Академічна доброчесність залежить від усіх учасників освітнього процесу URL: <https://eo.gov.ua/akademichna-dobrochesnist-zalezhyt-vid-usikh-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu/2021/04/30/>
46. Вимоги до написання магістерської роботи URL: <https://ksp.pnu.edu.ua/%/>
47. Вимоги до оформлення дипломних магістерських робіт URL: <https://kerivnyk.info/vymogy-mr>
48. Грабченко А.І., Федорович В.О., Гаращенко Я.М. Методи наукових досліджень: Навч. посібник. Х.: НТУ "ХПІ", 2009. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/159817923.pdf>.
49. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Курс лекцій. – Тернопіль: Економічна думка, 2005. URL: http://library.wunu.edu.ua/files/EVD/kl_mspnd.pdf.
50. Криворучко, Світлана Володимирівна. Професійна етика журналіста на сучасному етапі розвитку демократії в Україні. С. Криворучко. <http://dissert.com.ua/content/31495.html> (2003).
51. Методи теоретичних досліджень. URL: <https://pidru4niki.com/1373112055109/pedagogika/metodi-teoretichnih-doslidzenh>.
52. Методичні рекомендації до підготовки та захисту кваліфікаційних робіт на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» / Укладач В. І. Борейко. Рівне : 2019. 32 с. <https://www.megu.edu.ua/sites/default/files/2021-05/Method-bakalavrska.pdf>.
53. Наукова публікація: поняття, функції, основні види URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-1124.html>.
54. Основні вимоги до проведення педагогічного дослідження URL: <https://pidru4niki.com/12281128/pedagogika/osnovni-vimogi-provedennya-pedagogichnogo-doslidzhennya>
55. Положення «Про протидію плагіату в університеті» URL: <https://www.megu.edu.ua/sites/default/files/2021-07/Polozhennja-pro-protidiju-plagiatu.pdf>
56. Поняття методології і її рівнів, методи, прийоми у науковому дослідженні. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/book/tool/print/index.php?id=151269>.
57. Різун В. Методи наукових досліджень у журналістикознавстві. URL: https://www.researchgate.net/publication/360851908_METODI_NAUKOVIH_DOSLIDZEN_U_ZURNALI_STIKOZNAVSTVI.
58. Системний підхід в науці та педагогічних дослідженнях URL: <https://pedagogy.donntu.edu.ua/25-2018/m-p-kostiuchenko/>
59. Шляхи і методи запобігання плагіату наукових творів URL: <https://www.google.com/search?q=%>

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ»

Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітньо-професійна програма	«Журналістика»
Спеціальність	061 Журналістика
Факультет	Педагогічний
Кафедра	Загальної педагогіки та дошкільної освіти
Семестр	1
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	Д.пед.н., проф. Марчук О. О
Контактна інформація	oxanna442@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>Під час вивчення курсу «Методологія та організація наукових досліджень та академічна доброчесність» здобувачі освіти за спеціальністю 061 «Журналістика» отримують знання про етапи становлення і розвитку науки, поняття, зміст і функції науки, вивчають її структурні елементи. Отримують відомості про методи наукового дослідження в галузі масмедіа та журналістики, дізнаються про можливості системного підходу до аналізу соціальних об'єктів та явищ, вчать розробляти програму власного наукового дослідження. Основний акцент зроблено на виробленні в здобувачів освіти умінь займатися науковою роботою та написанні ними магістерської (кваліфікаційної) роботи. Здобувачі освіти отримають навички написання наукових публікацій, виголошення доповідей, знайомляться із принципами академічної доброчесності.</p> <p>Ключові слова: наука, методологія, об'єкт і предмет дослідження, наукові підходи і принципи, написання наукових досліджень в галузі журналістика, гіпотеза, кваліфікаційна робота, академічна доброчесність, науковий плагіат</p>
Мета та цілі	<p>Ознайомлення здобувачів освіти за спеціальністю 061 «Журналістика» з предметом, принципами та методами науково-дослідної роботи; засвоєння методології наукового дослідження в галузі журналістики; ознайомлення із етапами написання та структурою кваліфікаційної роботи; набуття студентами навичок раціональної організації їх науково-дослідної роботи; оволодіння основами академічної доброчесності як дієвого інструменту забезпечення якості вищої освіти.</p>

	<p>Результатом навчання за дисципліною «Методологія та організація наукових досліджень та академічна доброчесність» є набуття здобувачами вищої освіти таких компетентностей:</p> <p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>СК01. Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання з теорії та історії журналістики, новітні технологічні досягнення для розв'язання задач дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері журналістики.</p> <p>СК02. Здатність критично осмислювати проблеми у сфері журналістики та дотичні до них міждисциплінарні проблеми</p>
Результати навчання	<p>Опанувавши дисципліну «Методологія та організація наукових досліджень та академічна доброчесність» майбутні журналісти повинні володіти такими <i>програмними результатами навчання</i>:</p> <p>РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.</p> <p>РН08. Використовувати передові знання і методики у процесі дослідження діяльності та створення нових медіаінституцій.</p>
Soft skills	<p>Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills - соціально-психологічні аспекти професійної компетентності: здатність аналізувати та оцінювати, інтерпретувати; здатність логічно мислити, креативно діяти; планувати та управляти часом, презентувати себе і свою позицію; діяти відповідально.</p>
Пререквізити	<p>Базові знання з дисциплін: «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Теорія і практика досліджень комунікацій».</p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання та бали
	Модуль 1. Теоретико-методологічні засади наукового дослідження	
1. Вступ до курсу «Методологія і організація наукових досліджень та академічна доброчесність».	<p>Об'єкт, предмет, мета, завдання дисципліни. Етапи становлення і розвитку науки. Поняття, зміст і функції науки. Структурні елементи науки та їх характеристика. Особливості науково-дослідної діяльності в галузі масової комунікації.</p>	<p>Підготувати повідомлення про етапи становлення і розвиток сучасної науки. Скласти схему «Функції науки».</p> <p>6 балів</p>
2. Методологія та методи	<p>Наукове дослідження: загальна характеристика. Методологія як розділ наукознавства. Методика,</p>	<p>Написати реферат на тему «Методологія як розділ наукознавства».</p>

<p>наукового дослідження</p>	<p>методи та їх класифікація. Поняття наукового підходу. Принципи наукового дослідження. Фундаментальна, або філософська, методологія. Методологія наукових досліджень у галузі масової комунікації. Загальнонаукові (філософські) засади методології журналістикознавства.</p>	<p>Укласти схему «Принципи наукового дослідження в галузі журналістики». 6 балів.</p>
<p>3. Загальнонаукові та конкретнонаукові методи</p>	<p>Характеристика загальнонаукових методів: історичний, термінологічний, функціональний, системний, когнітивний (пізнавальний), моделювання та ін. Особливості конкретно наукових методів. Використання емпіричних методів. Методи, що застосовуються на емпіричному та теоретичному рівнях дослідження. Методи теоретичного дослідження. Логічні закони і правила в змісті принципу логічності.</p>	<p>Написати повідомлення на тему «Характеристика загальнонаукових методів: історичний, термінологічний, функціональний, системний, когнітивний (пізнавальний), моделювання та ін». 6 балів.</p>
<p>4. Поняття та сутність системного підходу</p>	<p>Можливості системного підходу до аналізу соціальних об'єктів та явищ. Аспекти сутності системного підходу. Системний інструментарій. Основні принципи системного підходу. Основні етапи вирішення проблем за технологією системного аналізу. Характеристика неформальних, графічних методів, кількісних методів, методів моделювання. методів висунення альтернатив.</p>	<p>Розробити презентацію на тему «Суть системного підходу в науці». 6 балів.</p>
<p>5. Методологія проведення педагогічних досліджень</p>	<p>Поняття про наукове дослідження. Проблематика сучасних досліджень з історії та теорії журналістики. Етапи наукового дослідження у галузі масової комунікації. Розробка програми дослідження із журналістики.</p>	<p>Написати повідомлення та тему «Методологія проведення досліджень в галузі журналістики» 6 балів.</p>
<p>Модуль 2. Написання та захист кваліфікаційних (магістерських) робіт</p>		
<p>6. Кваліфікаційна (магістерська) робота як професійно орієнтоване дослідження</p>	<p>Кваліфікація «магістр» і його науковий статус. Виявлення фахових навиків і вмінь, здобутих під час навчання за спеціальністю 061 Журналістика, галузь знань 06 Журналістика. Вибір та затвердження теми магістерської роботи. Обов'язки наукового керівника та магістранта в процесі підготовки магістерської роботи. Структурні елементи кваліфікаційної (магістерської) роботи: титульний аркуш; зміст; перелік умовних позначень (за необхідності); вступ; кілька розділів (підрозділів), що розкривають теорію питання та досвід практичної роботи; висновки; список використаної літератури; додатки (за необхідності). Основні етапи в роботі над кваліфікаційною роботою.</p>	<p>Дати визначення термінів: об'єкт, предмет, гіпотеза. Написати гіпотезу до дослідження відповідно до обраної теми. 6 балів.</p>

	Особливості підготовчого етапу.. Вивчення історіографії обраної проблеми. Формулювання об'єкта, предмета, мети та завдань наукового дослідження. Робота над текстом дослідження. Заключний етап роботи. Методика підготовки висновків.	
7. Оформлення магістерської роботи	Прояв культури організації наукового дослідження в оформленні магістерської роботи, зокрема у графічному поданні заголовків та їх змісті. Правила нумерації. Вимоги до подання ілюстрацій, таблиць, формул. Зміст бібліографічних покликань та загальних правил складання списку наукової літератури за останнім державним стандартом (ДСТУ 8302:2015). Культура цитувань, уникнення плагіату. Оформлення списку наукових джерел. Функції додатків та їх оформлення. Особливості редагування магістерської роботи. Типові помилки, які допускаються в написанні та оформленні кваліфікаційної роботи.	Написати вимоги до оформлення літератури. Представити оформлення 6-10 літературних джерел. 6 балів.
8. Процедура підготовки до захисту магістерської роботи. Апробація результатів дослідження.	<p>Попередній захист магістерської роботи. Оформлення та порядок передачі електронного варіанта магістерської роботи для зберігання. Оформлення документів до захисту магістерської роботи. Відгук наукового керівника та рецензування магістерської роботи. Підготовка електронної презентації магістерської роботи. Захист магістерської роботи. Рекомендації щодо доповіді магістранта. Обговорення результатів магістерської роботи. Оцінювання магістерської роботи. Типові помилки в написанні наукової роботи.</p> <p>Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Види науково-дослідних видань. Дотримання видавничого оформлення періодичних і неперіодичних видань. Вихідні відомості і випускові дані. Вимоги до статей. Авторський і обліково-видавничий аркуш.</p> <p>Структура наукового реферату. Види і структура рефератів. Обсяг реферату.</p> <p>Доповідь на науковій конференції. Сутність про наукову доповідь. Вимоги до оформлення доповіді. Поняття про тези. Рекомендований обсяг тез наукової доповіді. Повідомлення як вид короткої доповіді. Розробка наукових постерів та презентацій.</p>	Написати вимоги до розробки наукових презентацій. Розробити постер на тему «Завдання сучасної науки: виклик та реалії сьогодення». 6 балів.
9. Академічна добročесність як	Актуальність теми. Поняття про академічну добročесність. Фундаментальні цінності академічної добročесності. Положення	Дати визначення академічної добročесності та

дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти	Міжнародного економіко-гуманітарного університету ім. академіка Степана Дем'янчука «Кодекс академічної доброчесності». Основні чинники, які визначають порушення засад академічної/наукової доброчесності. Сприяння академічній доброчесності в Україні.	характеристику принципів. 6 балів.	ii
---	--	--	----

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Академічна доброчесність: виклики сучасності: збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 1 – 13.10.2018). Варшава, 2018. 162 с.
2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
3. Аніщенко О. В. Наукові дослідження з історії професійної освіти та історії педагогіки: метод. рек. науковцям-початківцям. Ніжинський держ. педагогічний ун-т ім. Миколи Гоголя. Ніжин : Видавництво НДПУ ім. М.Гоголя, 2003. 49 с.
4. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: навч.-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів вищ. навч. закладів. К., 2008. 272 с.
5. Бакалаврська робота. Основні вимоги щодо виконання та захисту: навч.-метод. посібник для студ. пед. факультету/ М-во освіти і науки, молоді та спорту України. МЕНУ ім. акад. С. Дем'янчука. Ін-т пед. освіти. Уклад. Л.Б. Мельничук, І.М. Бойко, О.М. Петрук. Рівне, 2012. 34 с.
6. Вадинський С. Є., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень.: навч. посіб. Суми: СумДПУ, 2016. 260 с.
7. Вербовський В. В. Як правильно підготувати наукове дослідження: навч.-метод. посіб. для студ. і магістрантів. Луганський національний педагогічний ун-т ім. Тараса Шевченка. Луганськ : Альма-матер, 2007. 123 с.
8. Галич В. М. Семіотика інтертекстуальності публіцистичного тексту: соціально-комунікативна рецепція : монографія. Рівне : ДЗ «Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка», 2015. 120 с.
9. Грицюк Л.К. Магістерська робота: Навч.-метод. посібник для магістрів гуманіт. профілю/ Л.К.Грицюк, П.М.Гусак, Л.К.Завацька. Л., 2002. 94 с.
10. Гура О.І. Педагогіка вищої школи: Вступ до спеціальності: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. К., 2005. 224 с.
11. Долбенко Т.О. Магістерська робота: Методика підготовки: Посібник/ Т.О.Долбенко, І.С.Бондар, Ю.І.Горбань, В.А.Русавська. К., 2016. 140 с.
12. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики : навч. посіб. / за наук. ред. В. В. Різуна. Київ : Центр вільної преси, 2010. 258 с.
13. Квіт С. М. Масові комунікації: підручник. Київ : Вид. дім. «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 52-53.
14. Мельничук Л.Б., Марчук О.О., Пагута Т.І., Сойко І.М. Дотримання принципів академічної доброчесності при написанні педагогічних есе про мир та гуманістичні цінності. «Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»): журнал. 2024. № 2(20) 2024. С. 1786. С. 960-972. URL <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/issue/view/216>
15. Методичні рекомендації до написання та захисту курсової роботи з фахових методик дошкільної освіти. Авт.-уклад. Борова В. Є., Красовська О. О., Максимчук Н. С., Марчук О. О., Мельничук Л. Б., Пагута Т. І. Рівне : ПВНЗ МЕНУ ім. акад. Степана Дем'янчука. 2021. 42 с.
16. Марчук О. О., Дащук Л. С. Етапи залучення майбутніх вчителів географії до науково-дослідної роботи в ЗВО. *Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції*

«Актуальні проблеми та перспективи розвитку регіонів» (23 червня, 2023, ПВНЗ «МЕГУ»). Рівне, 2023. С. 46-49.

17. Марчук О. О., Дем'янчук А. С., Мельничук Л. Б. Особливості проведення захисту магістерських робіт зі спеціальності 012 «Дошкільна освіта» *Сучасна наука: проблеми та перспективи (частина I): матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції м. Київ, 12-13 січня 2022 року*. Київ: МЦНІД, 2022. С. 34-35.

18. Методологія досліджень мас-медіа: робоча книга (handbook) / за заг. ред. К. Г. Сіриньок-Долгарьової. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 156 с.

19. Методичні рекомендації щодо виконання дипломної (магістерської) роботи / Колектив авторів: Курко М.Н., Бідзюра І. П., Мелков Ю. О., Грабовенко Н. В. К.: МАУП, 2018. 38 с.

Основна

20. Микитюк О.М. Становлення та розвиток науково-дослідної роботи у вищих педагогічних закладах України (історико-педагогічний аспект). Х., 2003. 256 с.

21. Михальчук Ю.О. Магістерська робота. Основні вимоги щодо виконання та захисту: Навч.-метод. посібник для студ. пед. факультету. Рівне, 2019. 63 с.

22. Кваско А., Сухорукова О., Григорова З. Сучасні методи досліджень в медіаменеджменті. *Економіка та суспільство*. 2021. № 24. С. 87-93.

23. Ніколаєнко С.М. Стратегія розвитку освіти України. Початок ХХІ століття. К., 2006. 253 с.

24. Одерій Л.П. Кваліметрія вищої освіти. Методологія та інструментарій: Монографія. К., 1996. 256 с.

25. Омельчук С. Бути чесним у навчанні й науці. Експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти: Навчальний посібник. Херсон, 2021. 80 с.

26. Рижко О. М. Плагіат як соціальнокомунікаційне явище : монографія. – Київ : Паливода А. В. [вид.], 2017. 387 с.

27. Різун В., Скотникова Т. Методи наукових досліджень у журналістикознавстві : навч. посібник. 2-е вид., перероб. і доп. Київ : Преса України, 2008. 144 с.

28. Соловйов С. М. Основи наукових досліджень: навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2007. 176 с

29. Холод О. Методологія досліджень соціальних комунікацій : навч. посіб. – К. : Київський міжнародний університет, 2013. 345 с.

Допоміжна

30. Артюшина М.В. Психологічні та педагогічні основи підготовки студентів економічних спеціальностей до інноваційної діяльності. К., 2009. 271 с.

31. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. Житомир. ДПУ ім. І.Франка. К., 2003. 383 с.

32. Газетна журналістика: Навчально-методичний посібник для спеціальності 6.0302 – Журналістика / Укл. О.В. Богуславський. – Запоріжжя: ГУ “ЗІДМУ”, 2005 – 103 с.

33. Галич В. М., Куцевська О. С. Дискурс авторського редагування публіцистичного твору : монографія. Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 272 с.

34. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : Знання, 2012. 486 с.

35. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посіб. для студ. магістратури економ. спец. вищ. навч. закладів. К., 2007. 232 с.

36. Майборода В.К. Вища педагогічна освіта в Україні: історія, досвід, уроки (1917-1985 рр.): Монографія / За ред.: В.І. Лугового. К., 1992. 195 с.

37. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: Навч.посібник для студ.вищ.навч.закладів. К., 2009. 472 с.

38. Педагогіка вищої школи: Навч . посіб. / З.Н . Курлянд, П24 Р.І. Хмельюк,А.В. Семенова та ін.; За ред. З.Н . Курлянд. К.: Знання, 2007. 495 с.

39. Попова І.В. Освіта у структурі екобезпечного розвитку трансформаційного суспільства: філософсько-світовий аспект. К., 2015. 364 с.

40. Педагогічний словник / [за ред. М. Д. Ярмаченка]. К. : Педагогічна думка, 2001. 514 с.

41. Смуць А. Передумови виникнення релігійного контенту в сучасному українському телепросторі. *Наукові записки Інституту журналістики*. Київ, Ужгород, 2014. С. 228 -231
42. Університетська освіта: Навчальний посібник / авт. Н.Л.Козак, І.М.Шоробура. Л., 2011. 180 с.
43. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. К., 2002. 527 с.
44. Шендеровський В. Нехай не гасне світ науки. К. : Вид-во «Рада», 2003. 416 с.
- Інформаційні ресурси**
45. Академічна доброчесність залежить від усіх учасників освітнього процесу URL: <https://eo.gov.ua/akademichna-dobrochesnist-zalezhyt-vid-usikh-uchasnykiv-osvitnoho-protseesu/2021/04/30/>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (Теми 1-5)	30
Змістовий модуль 2 (Теми 6-10)	30
Підсумковий контроль	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»
Факультет журналістики
Кафедра соціальних комунікацій

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 9. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

Освітня програма:	Журналістика
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Спеціальність:	061 Журналістика
Галузь знань:	06 Журналістика

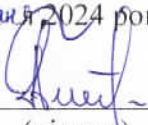
Рівне -2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія та історія соціальних комунікацій» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Журналістика» зі спеціальності 061 Журналістика, галузь знань 06 Журналістика

Розробник: доктор філологічних наук за спеціальністю «Журналістика», професор кафедри соціальних комунікацій Галич В.М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціальних комунікацій

Протокол № 1 від 27 ~~серпня~~ серпня 2024 року

В.о. завідувача кафедри Горчикова А.О.
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «Журналістика» зі спеціальності 061 Журналістика, галузь знань 06 Журналістика

Гарант освітньої програми доц. Смусь А.Г.
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією факультету журналістики
Протокол № 1 від 27 ~~серпня~~ серпня 2024 року

Голова доц. Климюк В. В.
(підпис)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Рівень вищої освіти: другий (магістерський) Галузі знань: 06 Журналістика Спеціальність: 061 Журналістика	Обовязковий освітній компонент	
Змістових модулів – 2		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120		1-й	2-й
		Семестр	
		1-й	2-й
		Лекції	
		10 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	20 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		80 год.	90 год.
Вид контролю: іспит			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета – ознайомити магістрантів з основними поняттями теорії та історії соціальних комунікацій як науки та сфери суспільної практики, структурою змісту її предмета, специфікою об'єкта та методів дослідження, еволюцією соціокомунікативних знань у світовій філософській та науковій думці, допомогти їм осмислити зону професійного застосування знань.

Завдання – розкрити категоріальний апарат дисципліни “Теорія та історія соціальних комунікацій”, її специфічну термінологічну базу; з урахуванням національного й зарубіжного досвіду та впливу глобалізаційних процесів інформаційної доби указати на провідні тенденції розвитку та еволюцію соціокомунікативних знань у світовій філософській та науковій думці, досягнення, перспективи та видатних учених; наголосити на універсальному характері теорії соціальних комунікацій, з'ясувати її метатеорію, дослідити її історію (зародження, становлення й розвиток у контексті еволюції культури); особливу увагу приділити розгляду соціальних комунікацій як об'єкта, предмета наукового пізнання; розкрити специфіку змісту соціальної комунікації та соціальної інформації у медіагалузі (журналістики, видавничої справи, рекламної справи та зв'язків з громадськістю), указати на особливість комунікативних потреб, сформувати й розвинути навички застосовувати теоретичні знання курсу на практиці та у сфері досліджень проблем журналістики.

Результатом навчання за дисципліною є набуття студентами відповідно до ОПП таких **компетентностей:**

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові (спеціальні, предметні) компетентності:

СК01. Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання з теорії та історії журналістики, новітні технологічні досягнення для розв'язання задач дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері журналістики.

Опанувавши дисципліну, здобувач повинен набути таких **програмних результатів**

навчання:

РН03. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН06. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичний дискурс соціальних комунікацій

Тема 1. Теоретико-методологічні засади курсу «Теорія та історія соціальних комунікацій». Актуальність курсу. Мета і завдання курсу. З історії соціальних комунікацій: формування предмета. Інституалізація соціально-комунікаційної сфери суспільства. Проблеми інституалізації соціальних комунікацій у сфері освіти. Джерела дослідження соціальної комунікації, що визначили аспекти її вивчення.

Тема 2. Соціальна комунікація як об'єкт і предмет наукового пізнання. Соціальна комунікація в контексті еволюції культури. Система соціально-комунікаційних наук. Загальна характеристика метатеорії соціальних комунікацій. Концепції як підгрунття дефініції «соціальні комунікації». Поняття «соціальні комунікації». Проблема змісту. Проблема розуміння. Соціальний простір і час

Тема 3. Соціальна пам'ять. Види пам'яті і мнемічні дії. Інформаційна модель індивідуальної пам'яті. Групова соціальна пам'ять. Структура соціальної пам'яті суспільства. Протиріччя суспільного пізнання.

Тема 4: Комунікаційні потреби. Визначення і типологія комунікаційних потреб. Особистісні комунікаційні потреби. Групові комунікаційні потреби (інформаційний підхід). Суспільні комунікаційні потреби. Комунікаційні потреби крізь призму інформаційного суспільства та війни. Інформаційно-комунікаційне середовище як підгрунття виникнення комунікаційних потреб. Війна в Україні 2014-2023 рр. як чинник формування комунікаційних потреб. Дослідження комунікаційних потреб у часи повномасштабної війни в Україні.

Тема 5: Гра і псевдогра в соціальній комунікації. Гра як творчо-комунікаційна дія. Псевдогра як нетворчо-комунікаційна дія. Правда і неправда в комунікаційній діяльності. Актуальність проблеми правди/неправди (псевдогри) в журналістиці як наукової проблеми. Розгляд правди як базисної соціальнокомунікаційної категорії: з'ясування природи, сутнісних ознак і властивостей правди та визначення її функцій. Головні аспекти студій правди. Правда як фундаментальна цінність журналістики. Правда і неправда у площині стандартів журналістики.

Змістовий модуль 2. Соціальні комунікації як сфера практичної діяльності

Тема 6. Комунікаційна діяльність і соціальна інформація. Повсякденне і наукове розуміння комунікації. Концепції інформації в сучасній науці. Математична теорія інформації: інформація – абстрактна фікція. Інформація – фізичний феномен. Інформація – функція самокерованої системи. Інші системи. Ефект «інформаційних окулярів». Концепції соціальних інформатик. Соціальна інформатика I (70-і рр.). Соціальна інформатика II (80-і рр.). Соціальна інформатика III (кін. XX – поч. XXI ст.).

Тема 7. Комунікаційна діяльність і спілкування. Комунікаційні дії і їхні форми. Спілкування як соціально-психологічна і комунікаційна категорія. Співробітництво і конфлікти в комунікаційній діяльності.

Тема 8: Комунікаційні канали. Різновиди комунікаційних каналів. Усна комунікація. Функції мови і мовлення. Комунікаційні відношення. Комунікаційні бар'єри. Проекти штучної міжнародної мови в парадигмі теорії соціальних комунікацій.

Тема 9. Семіотика соціальної комунікації. I. Об'єкт і предмет семіотики соціальної комунікації. Комунікаційні знаки та їх класифікація. Семіотика текстів. Семантика,

синтактика, прагматика. II. Поняття про семіотичну хору в контексті психологічних факторів журналістського текстотворення. Семіотика інтертекстуальності публіцистичного твору.

Антропонім (ім'я людини) як соціальнокомунікативний знак. Знакова природа асоціоніма.

Тема 10. Імерсивність в журналістиці як прояв новітніх технологій у соціальній комунікації. Поняття про імерсивність. Специфіка прояву віртуальності в електронних та друкованих журналістських текстах. Імерсивна журналістика як акт протидії війні Росії проти України. Імерсивне інтерв'ю.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пр	лаб	інд	с.р.		л	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
МОДУЛЬ 1.												
Змістовий модуль 1 Теоретичний дискурс соціальних комунікацій												
МОДУЛЬ 1. Змістовий модуль 1 Теоретичний дискурс соціальних комунікацій												
1. Теоретико-методологічні засади курсу «Теорія та історія соціальних комунікацій».	12	2	2			8	13	2	2			9
2. Соціальна комунікація як об'єкт і предмет наукового пізнання	12	2	2			8	13	2	2			9
3. Соціальна пам'ять	12	2	2	–	–	8	13	2	2			9
4. Комунікаційні потреби	14	2	4			8	13	2	2			9
5. Гра і псевдогра в соціальній комунікації. Соціальнокомунікаційна категорія правди.	14	2	4			8	13	2	2			9
Разом за змістовим модулем 1	64	10	14			40	65	10	10			45
МОДУЛЬ 2. Змістовий модуль 2. Соціальні комунікації як сфера практичної діяльності												
6. Комунікаційна діяльність і соціальна інформація.	12	–	4	–	–	8	11		2			9
7. Комунікаційна діяльність і спілкування	12	–	4	–	–	8	11		2			9
8. Комунікаційні канали	10	–	2	–	–	8	11		2			9

9. Семіотика соціальної комунікації.	12	–	4	–		8	11		2			9
10. Імерсивність в журналістиці як прояв новітніх технологій у соціальній комунікації.	10		2			8	11		2			9
Разом за змістовим модулем 2	56	–	16	–	–	40	55	10	10			45
Усього годин	120	10	30	–	–	80	120	10	20			90

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н	З.ф.н
1.	Теоретико-методологічні засади курсу «Теорія та історія соціальних комунікацій». Універсум соціальних комунікацій.	2	2
2.	Соціальна комунікація як об'єкт і предмет наукового пізнання.	2	2
3.	Соціальна пам'ять.	2	2
4.	Комунікаційні потреби	4	2
5.	Гра і псевдо гра в комунікаційній діяльності	4	2
6.	Комунікаційна діяльність і соціальна інформація.	4	2
7.	Комунікаційна діяльність і спілкування	4	2
8.	Комунікаційні канали	2	2
9.	Семіотика соціальної комунікації.	4	2
10.	Імерсивність в журналістиці як прояв новітніх технологій у соціальній комунікації.	2	2
	Разом	30	20

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н	З.ф.н
1.	Теоретико-методологічні засади курсу «Теорія та історія соціальних комунікацій». Універсум соціальних комунікацій	10	9
2.	Соціальна комунікація як об'єкт і предмет наукового пізнання.	10	9
3.	Соціальна пам'ять	10	9
4.	Комунікаційні потреби Соціальна пам'ять	18	9
5.	Гра і псевдогра в комунікаційній діяльності	18	9
6.	Комунікаційна діяльність і соціальна інформація	18	9
7.	Комунікаційна діяльність і спілкування	18	9
8.	Комунікаційні канали	10	9
9.	Семіотика соціальної комунікації.	18	9
10.	Імерсивність в журналістиці як прояв новітніх технологій у соціальній комунікації.	10	9
	Разом	80	90

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних	Форми контролю	Література	Кількість балів

	завдань			
Змістовий модуль 1: Теоретичний дискурс соціальних комунікацій				
Тема 1. Теоретико-методологічні засади курсу «Теорія та історія соціальних комунікацій». Мета і завдання курсу. З історії соціальних комунікацій: формування предмета. Інституалізація соціально-комунікаційної сфери суспільства. Проблеми інституалізації соціальних комунікацій у сфері освіти. Джерела дослідження соціальної комунікації, що визначили аспекти її вивчення.	Підготовка і захист презентацій. Самостійне виконання студентами тестових завдань, вправ, пов'язаних із систематизацією теоретичних знань (підготовка опорних конспектів, моделювання, укладання таблиць, схем) та осмисленням їхнього практичного застосування.	Бесіда, усне опитування або міні-тест.	<i>I. – 6, 9, 11, 13, 15, 16, 20, 29, 35-39, 38, 39, 42, 44; II. – 12, 15, 22, 24, 25, 26.</i>	4
Тема 2. Соціальна комунікація як об'єкт і предмет наукового пізнання. Соціальна комунікація в контексті еволюції культури. Система соціальнокомунікаційних наук. Загальна характеристика метатеорії соціальних комунікацій. Концепції як підґрунтя дефініції «соціальні комунікації». Поняття «соціальні комунікації». Проблема змісту. Проблема розуміння. Соціальний простір і час.	Підготовка і захист презентацій. Самостійне виконання студентами вправ, пов'язаних із систематизацією теоретичних знань (підготовка опорних конспектів, моделювання, укладання таблиць, схем) та аналізом журналістських творів. Виконання ситуативних і творчих завдань.	Бесіда, усне опитування або міні-тест, коментування якості виконаних завдань.	<i>I. – 6, 9, 11, 13, 15, 16, 20, 29, 35-39, 38, 39, 42, 44; II. – 12, 15, 22, 24, 25, 26.</i>	4
Тема 3. Соціальна пам'ять. Види пам'яті і мнемічні дії. Інформаційна модель індивідуальної пам'яті. Групова соціальна пам'ять. Структура соціальної пам'яті суспільства. Протиріччя суспільного пізнання.	Діагностичне тестування. Захист презентацій. Самостійне виконання студентами вправ, пов'язаних із систематизацією теоретичних знань (підготовка опорних конспектів, укладання таблиць, схем) та аналізом журналістських творів. Виконання ситуативних і творчих завдань.	Бесіда, усне опитування або міні-тест, коментування якості виконаних навчальних та науково-дослідницьких завдань.	<i>I. – 28, 33, 39; II.–15, 19, 27</i>	4

<p>Тема 4. Комунікаційні потреби Визначення і типологія комунікаційних потреб. Особистісні комунікаційні потреби. Групові комунікаційні потреби (інформаційний підхід). Суспільні комунікаційні потреби. Комунікаційні потреби крізь призму інформаційного суспільства та війни. Інформаційно-комунікаційне середовище як підґрунтя виникнення комунікаційних потреб. Війна в Україні 2014-2023 рр. як чинник формування комунікаційних потреб. Дослідження комунікаційних потреб у часи повномасштабної війни в Україні.</p>	<p>Діагностичне тестування. Захист презентацій. Виконання студентами вправ, пов'язаних із систематизацією теоретичних знань (підготовка опорних конспектів, укладання таблиць, схем) та аналізом журналістських творів. Виконання ситуативних і творчих завдань.</p>	<p>Бесіда, усне опитування або міні-тест, коментування якості виконаних науково-дослідницьких і практичних завдань.</p>	<p><i>I – 3, 4, 26, 27, 38, 39, 41; II – 1, 10, 11, 12, 15, 19.</i> €</p>	<p>8</p>
<p>Тема 5. Гра і псевдогра в соціальній комунікації. Гра як творчо-комунікаційна дія. Псевдогра як нетворчо-комунікаційна дія. Правда і неправда в комунікаційній діяльності. Актуальність проблеми правди/неправди (псевдогри) в журналістиці як наукової проблеми. Розгляд правди як базисної соціальнокомунікаційної категорії: з'ясування природи, сутнісних ознак і властивостей правди та визначення її функцій. Головні аспекти студій правди. Правда як фундаментальна цінність журналістики. Правда і неправда у площині стандартів журналістики.</p>	<p>Діагностичне тестування. Захист презентацій. Виконання студентами вправ, пов'язаних із систематизацією теоретичних знань (підготовка опорних конспектів, укладання таблиць, схем) та аналізом журналістських творів. Виконання ситуативних і творчих завдань.</p>	<p>Бесіда, усне опитування або міні-тест, коментування якості виконаних навчальних, практичних і творчих завдань.</p>	<p><i>I – 7, 12, 27, 26, 31, 33, 39; II – 3, 4, 23, 24.</i></p>	<p>8</p>
<p>Змістовий модуль 2. Соціальні комунікації як сфера практичної діяльності</p>				
<p>Тема 6. Соціальна комунікація і соціальна інформація. Концепції</p>	<p>Діагностичне тестування. Захист презентацій. Виконання</p>	<p>Бесіда, усне опитування або міні-тест,</p>	<p><i>I. – 1, 2, 3, 4, 8, 18, 31, 37, 39, 44; II. – 8,</i></p>	<p>8</p>

<p>інформації в сучасній науці. Математична теорія інформації: інформація – абстрактна фікція. Інформація як фізичний феномен. Інформація – функція самокерованої системи. Ефект «інформаційних окулярів». Концепції соціальних інформатик: Соціальна інформатика I (70-і рр.); Соціальна інформатика II (80-і рр.); Соціальна інформатика III (90-і рр.).</p>	<p>ня студентами вправ, пов'язаних із систематизацією теоретичних знань (підготовка опорних конспектів, укладання таблиць, схем) та аналізом журналістських творів. Виконання ситуативних і творчих завдань.</p>	<p>коментування якості виконаних навчальних, практичних і творчих завдань.</p>	<p>10, 15, 19.</p>	
<p>Тема 7. Комунікаційна діяльність і спілкування Комунікаційні дії і їхні форми. Спілкування як соціально-психологічна і комунікаційна категорія. Співробітництво і конфлікти в комунікаційній діяльності. Види, рівні і форми комунікаційної діяльності. Мікрокомунікація. Мідікомунікація. Макрокомунікація.</p>	<p>Діагностичне тестування. Захист презентацій. Виконання студентами вправ, пов'язаних із систематизацією теоретичних знань (підготовка опорних конспектів, укладання таблиць, схем) та аналізом журналістських творів. Виконання ситуативних і творчих завдань.</p>	<p>Бесіда, усне опитування або міні-тест, коментування якості виконаних навчальних, практичних і творчих завдань.</p>	<p>I. – 1, 2, 3, 4, 8, 18, 31, 37, 39, 44; II. – 8, 10, 15, 19.</p>	<p>8</p>
<p>Тема 8. Комунікаційні канали. Різновиди комунікаційних каналів. Усна комунікація. Функції мови і мовлення. Комунікаційні відношення. Комунікаційні бар'єри. Проекти штучної міжнародної мови.</p>	<p>Діагностичне тестування. Захист презентацій. Виконання студентами вправ, пов'язаних із систематизацією теоретичних знань (підготовка опорних конспектів, укладання таблиць, схем) та аналізом журналістських творів. Виконання ситуативних і творчих завдань.</p>	<p>Бесіда, усне опитування або міні-тест, коментування якості виконаних навчальних, практичних і творчих завдань.</p>	<p>I. – 7, 8, 14, 19, 21, 25, 31, 35, 39, 45; II. – 10, 16, 20, 27</p>	<p>4</p>
<p>Тема 9. Семіотика соціальної комунікації. I. Об'єкт і предмет семіотики соціальної комунікації. Комунікаційні знаки та їх класифікація. Семіотика текстів. Семантика, синтактика, прагматика. II.</p>	<p>Виконання студентами вправ, пов'язаних із систематизацією теоретичних знань (підготовка опорних конспектів, укладання таблиць, схем)</p>	<p>Бесіда, усне опитування або міні-тест, коментування якості виконаних навчальних, практичних і</p>	<p>I – 8, 23, 33, 39; II. – 8, 9, 19</p>	<p>8</p>

Поняття про семіотичну хору в контексті психологічних факторів журналістського текстотворення. Семіотика інтертекстуальності публіцистичного твору. Антропонім (ім'я людини) як соціально комунікативний знак. Знакова природа асоціо-німа.	та аналізом журналістських творів. Виконання ситуативних і творчих завдань.	творчих завдань.		
Тема 10. Імерсивність в журналістиці як прояв новітніх технологій у соціальній комунікації. Поняття про імерсивність. Специфіка прояву віртуальності в електронних та друкованих журналістських текстах. Імерсивна журналістика як акт протидії війні Росії проти України. Імерсивне інтерв'ю.	Захист презентацій. Виконання студентами вправ, пов'язаних із систематизацією теоретичних знань (підготовка опорних конспектів, укладання таблиць, схем) та аналізом журналістських творів. Виконання ситуативних і творчих завдань.	Бесіда, усне опитування або міні-тест, коментування якості виконаних навчальних, практичних і творчих завдань.	<i>I–30, 31, 32;</i> <i>II–6,16,28</i>	4

Індивідуальна робота

Перелік індивідуальних завдань

Змістовий модуль 1: Теоретичний дискурс соціальних комунікацій

Тема 1

1. Розкрийте актуальність завдань курсу “Теорія та історія соціальних комунікацій” у вашій фаховій підготовці.
2. З чим ви пов'яжете труднощі у визначенні поняття “соціальні комунікації”. У чому ви вбачаєте семантичну незлагодженість у його формулюванні?
3. Змодельуйте у вигляді тез або схеми/таблиці дискурс визначення поняття “соціальні комунікації” з указівкою імен дослідників та їхніх дефініцій.
4. Назвіть три концепції, на яких ґрунтується розуміння “соціальних комунікацій” та закладаються методологічні основи наукової дисципліни “Теорія та історія соціальних комунікацій”. Яка з них, на ваш погляд, найбільш продуктивна? Обґрунтуйте свою думку.
5. Змодельуйте у вигляді формули поняття “культура”.
6. Відтворіть схематично або в таблиці динаміку людської культури й відзначте зародження та розвиток у її лоні соціокультурного змісту, укажіть на якому етапі, у яку добу з'явилися журналістика, видавнича справа та як вони еволюціонували.
7. Доведіть на кількох яскравих прикладах, що комунікаційна проблематика стала складовою частиною фундаментальних суспільних наук – соціології, психології, соціальної психології, культурології, соціальної філософії, а також освоєна різними прикладними дисциплінами від документалістики і журналістики до теорії реклами і паблік рилейшенз.
8. Як проявилася фундаментальна значимість соціальної комунікації для людської цивілізації? Чи можна покласти цю тезу в основу розуміння поняття “метатеорія соціальної комунікації”.
9. Розкрийте зміст метафори “картина розсосередженого вогнища” (А. Соколов) стосовно опису теорії соціальної комунікації.

10. Розгляньте схему “Система соціально-комунікативних наук”, визначте (опишіть) місце базової для вашого фаху наукової дисципліни (до якого комплексу і підкомплексу вона належить...) – теорії масової комунікації, теорії та історії журналістики, теорії видавничої справи та редагування, теорії реклами та зв’язків з громадськістю. Обґрунтуйте свою думку.

11. А.Соколов стверджує: “З усіх комплексів і підкомплексів лише природничі науки не порушують комунікаційну проблематику, вона для них чужа”. Поміркуйте, чи це так?

12. Оберіть науку, що за об’єктом і предметом дослідження найближче стоїть до вашої фахової дисципліни. На рівні комунікативної проблематики, яку вона порушує, доведіть їхню спорідненість.

12. Дайте визначення поняттю “метатеорія соціальних комунікацій”.

13. Назвіть функції метатеорії. Яка з них у галузі вашої практичної діяльності, на ваш погляд, найважливіша і чому?

14. Поясніть, чому методичному апарату метатеорій не властиві такі методи емпіричного пізнання, як експеримент і спостереження, зате широко застосовуються методи порівняння, аналогії, типологізації, моделювання, формалізації.

Тема 2

1. Якщо виходити з того, що комунікацією є опосередкована й доцільна взаємодія двох суб’єктів і ця взаємодія може становити собою: рух *матеріальних* об’єктів у тривимірному геометричному просторі й в астрономічному часі чи рух *ідеальних* об’єктів (сми́слів, змістів, образів) у багатомірних віртуальних просторах і часах, то яким є рух матеріальних і ідеальних об’єктів у процесах вашої професійної комунікації?

2. Як три види значеннєвої комунікації (генетична, психічна, соціальна) проявляються в журналістських (рекламних, піарних) текстах?

4. Прокоментуйте, специфіку прояву в структурі змісту комунікаційних повідомлень (журналістських, рекламних, піарних) знань, умінь, стимулів, емоцій.

5. За словами С. Лема, *зміст* (значення, смисл), «справжнє нещастя» лінгвістів, логіків, психологів, філософів. Спираючись на власну практику, скажіть Чи можна так назвати проблему *змісту* у сфері вашої професійної діяльності?

6. Розкрийте сутність проблеми комунікаційного розуміння у сфері соціальних комунікацій (у полі своєї професійної діяльності), зокрема через категорії правдивості та псевдокомунікації.

7. Як ви розумієте поняття “соціальний час” і “соціальний простір”? Яку роль відіграє комунікація в конструюванні і реалізації цих явищ?

8. Змодельуйте концепції інформації в сучасній науці (сутність концепцій, імена вчених, що заклали їх, імена вчених, що досліджували їх).

9. Яка з концепцій інформації є найбільш науково спроможною? Обґрунтуйте свою думку.

10. Розкрийте значення метафори “інформаційні окуляри”.

11. Змодельуйте три концепції соціальних інформатик. У чому сенс хронологічного принципу в їх класифікації? Знайдіть для кожної концепції соціальних інформатик синонімічну описову назву.

12. Що означає коректний і некоректний підхід у вивченні соціальних інформатик?

13. Дайте комплексне визначення соціальної інформації з акцентом на комунікативній її природі.

Тема 3

1. Сформулюйте визначення поняття “соціальна пам’ять”.

2. Схематично подайте типи пам’яті та різновиди індивідуалізованої пам’яті, відтворюючи їх системні відношення.

3. Що передбачає мнемічна діяльність? Назвіть мнемічні дії, одну з них прокоментуйте в контексті своєї професійної діяльності.

4. Хто може виступати комунікантом у смисловій комунікаційній діяльності, спрямованій на ретрансляцію здобутків пам’яті? Назвіть комунікантів – носіїв соціальної пам’яті та групи пам’яті, які виділяються у зв’язку із цим.

5. Схематично відтворіть інформаційну модель індивідуальної пам'яті. Р. Аткинсона. Спробуйте її екстраполювати на процес сприйняття й запам'ятовування інформації, закладеної в художньому творі, журналістському, рекламному, піарному текстах (коментар – у відповідності з фахом!).
6. Класифікуйте характеристики групової соціальної пам'яті.
7. Чим відрізняється групова пам'ять з розвиненою структурою, що має неупредметнену і упредметнену частини, властива цільовим соціальним групам, від суспільної пам'яті?
8. Розгляньте схему структури соціальної пам'яті суспільства, що подається в тексті лекції. Доповніть її поняттями, які там не представлені.
9. Порівняйте поняття “соціальний менталітет” і “архетипи”. У яких системних зв'язках вони знаходяться?
10. Перерахуйте види (розділи) *неупредмеченої* культурної спадщини – духовної культури (ДК). Один з них прокоментуйте у сфері своєї професії.
11. З яких трьох розділів складається *упредметнена* культурна спадщина або матеріальна культура (МК) ?
12. Що таке документ? Перерахуйте його риси.
13. Подайте типізацію сучасних документів. Якими документами ви будете оперувати у своїй професійній діяльності?
14. Як повинні “уживатися” в соціальній пам'яті традиції і новаторство?
15. Якими факторами можна мотивувати протиріччя в суспільному пізнанні?
16. У чому ви вбачаєте “*парадоксальність* долі загальнолюдських духовних” цінностей?

Тема 4

1. Який зв'язок існує між потребою і діяльністю?
2. Перепишіть загальну формулу *культури*, увівши до неї категорію “потреби”.
3. Розкрийте, як відрізняються дефініції (визначення понять) “потреба” та “комунікаційна потреба”? Чим ви поясните необхідність в існуванні двох термінів?
4. Які критерії покладені в основу класифікацій потреб? Укажіть на наукову доцільність цих критеріїв.
5. Укладіть таблицю “Типологія комунікаційних потреб”, у якій відтворити 9 типів, класифікаційні види і різновиди потреб (із зазначенням прикладів потреб).
6. Чи існує різниця між *комунікаційними потребами* та *комунікаційними інтересами*?
7. Як спеціалізуються особисті, групові та суспільні інформаційні потреби у просторі вашої професійної діяльності?
8. Наведіть приклади макро- і мікропотреб та прокоментуйте їх особливість у журналістиці, видавничій справі, рекламі та піарі.
9. Наведіть приклади абсолютних, вторинних і спонтанних потреб у сфері вашої професійної діяльності. Проаналізуйте їх доцільність.
5. Який статус релігійної потреби? З урахуванням глобалізаційних тенденцій, історичних, суспільно-політичних та психологічних факторів обґрунтуйте, яка це потреба: абсолютна, вторинна чи спонтанна?
6. Як проявляє себе закон зростання спонтанних (психологічно мотивованих) комунікаційних потреб у добу глобалізації?
7. Прокоментуйте потребу у фактографічній і концептографічній інформації у сфері вашої професійної діяльності.
8. На матеріалі діяльності інформаційного телепроєкту «Єдині новини» прокоментуйте комунікаційні потреби воєнного часу у зв'язку з майстерністю журналістів.

Тема 5

1. Наголосіть на актуальності й практичному значенні вивчення соціально комунікаційних ігор.
2. Доведіть, що ігри виконують творчо-комунікаційну місію створення й передачі суспільно визнаних змістів у соціальному просторі і часі із часів палеоліту до наших днів.
3. Аргументуйте тезу: гра – це творчо-комунікаційна дія.

4. Чим ігри відрізняються від інших видів соціально-культурної діяльності, у чому їхня немеркнуча привабливість?
5. Наведіть визначення поняття “гра” та поясніть складові дефініції в контексті своєї професійної діяльності.
6. Відтворіть картину типізації ігор. Який тип гри переважає у вашій фаховій діяльності?
7. Поясніть, що таке псевдогра?
8. Наведіть приклад псевдогри як наслідувально-репродуктивної діяльності та псевдогри як елемента соціальної пам’яті зі сфери вашої професії.
9. Чи можна вважати поняття “правда” і “істина” ідентичними (рівнозначними)? Обґрунтуйте свою думку.
10. Чому неможливо досягти в реальній комунікації ідеал абсолютної правдивості? Обґрунтуйте причини на прикладі зі сфери своєї фахової діяльності.
11. Наведіть з текстів ЗМІ приклад *неправди* (омани, напівправди, ілюзії). Яку соціально-комунікативну функцію вона виконує?
12. Чому в соціальній комунікації так докладно вивчається смислова структура неправди? Чи можна зіставити псевдогру і неправду?
13. Чи є сенс у тому, щоб на протигагу технологіям комунікаційного керування розробити технології виявлення нещирості? Яка в цьому соціальна потреба?
14. *Науково-дослідницьке завдання.* 1) Ознайомтеся з фрагментом дисертаційного дослідження С. Петренко «Правда як соціальнокомунікаційна категорія журналістики» (Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Київ, 2020. 382), що подається в кінці лекції (с. 17 – 38). Дайте відповідь на питання:
 - 1) У чому С. Петренко вбачає актуальність вивчення «правди» як соціальнокомунікаційної категорії журналістики?
 - 2) Висвітліть сутність дискусійних проблем, пов’язаних з аспектами вивчення категорії правди та тлумаченням її змісту.
 - 3) Реферативно висвітліть концепції ціальнокомунікаційної категорії правди в працях:
 1. В. Різуна
 2. Г. Почепцова
 3. О. Холода
 4. Б. Потятинника, Н. Білан, С. Квіта, Л. Гордієнко

Змістовий модуль 2. Соціальні комунікації як сфера практичної діяльності

Тема 6

1. Змоделюйте концепції інформації в сучасній науці (сутність концепцій, імена вчених, що заклали їх, імена вчених, що досліджували їх).
2. Яка з концепцій інформації є найбільш науково спроможною? Обґрунтуйте свою думку.
3. Розкрийте значення метафори “інформаційні окуляри”.
4. Змоделюйте три концепції соціальних інформатик. У чому сенс хронологічного принципу в їх класифікації? Знайдіть для кожної концепції соціальних інформатик синонімічну описову назву.
5. Що означає коректний і некоректний підхід у вивченні соціальних інформатик?
6. Дайте комплексне визначення соціальної інформації з акцентом на комунікативній її природі.

Тема 7

1. Поясніть зв’язок між поняттями "комунікаційна дія" і "комунікаційна діяльність”.
2. Проілюструйте специфіку вияву трьох форми комунікаційної дії (наслідування, керування, діалог) у сфері вашої професійної діяльності.
3. На прикладі журналістських, рекламних, піарних текстів (кожен магістрант текст обирає у відповідності до свого фаху) доведіть, що комунікаційні дії різних форм є "атомами” комунікаційної діяльності.
4. Чи тотожні поняття "спілкування” і "комунікація”?
5. Відтворіть формулу спілкування.

6. Який компонент із трьох є обов'язковим у формулі спілкування, а які є факультативними?
7. Яка із формул С1, С2, С3, С4 може виступити моделлю спілкування у сфері вашої професійної діяльності? Обґрунтуйте свою думку.
8. З'ясуйте марксівську концепцію спілкування. Чи погоджуєтесь ви з нею.
9. Як проявляються у сфері вашої виробничої діяльності усна комунікація як духовне спілкування соціальних суб'єктів?
10. Чи можлива комунікаційна діяльність без співробітництва і конфлікту?
11. Який критерій покладений в основу визначення рівнів соціальної структури?
12. Назвіть види комунікації. Прокоментуйте два з них: як вони соціалізуються у сфері вашої професійної діяльності.
13. У таблиці відтворіть рівні, види і 7 форм мікрокомунікації, 5 форм мідікомунікації і 3 формимакрокомунікації. Скажіть, яка з них або в яких комбінаціях з іншими формами переважає на міжособистісному, груповому, масовому рівні у вашій фаховій діяльності.
14. Чому в Україні в сер. ХІХ ст. у сфері мідікомунікації переважав літературоцентризм?
15. Який вид соціальної комунікації (за рівнями) властивий для глобалізаційної доби?
16. “Письмова комунікація й електронна комунікація збігаються з письмовим спілкуванням, оскільки спільна матеріально-виробнича діяльність виключається”, – стверджує А.Соколов. Поміркуйте, чи це так в електронній комунікації?
17. Поясніть з ілюстраціями соціально-комунікативний зміст метафорики у висловлюванні Аркадія Соколова: “Комунікаційна трагедія: дві рівнобіжні прямі полюбили один одного. На жаль!”
18. Чи можлива комунікаційна діяльність без співробітництва і конфлікту? У чому полягає сутність останніх як стимуляторів комунікації в сфері вашої професії?

Тема 8

1. Дайте комплексне визначення поняттю “комунікаційні канали”.
2. Проведіть класифікацію комунікаційних каналів, укажіть на їх системні зв'язки та соціально-комунікативну природу.
3. Які три роди соціальної комунікації: розрізняються залежно від матеріально-технічного оснащення, тобто від використовуваних каналів?
4. Що означає закон ККК – закон кумуляції комунікаційних каналів?
5. Назвіть гібридні комунікаційні канали. Як вони утворилися?
6. Дайте загальну характеристику усній комунікації як природному каналу спілкування.
7. У вигляді схеми або таблиці чи тез змодельуйте функції усної комунікації, дві з них прокоментуйте у сфері своєї професійної діяльності.
8. Якими термінами описуються фонеційні (фонетичні) та позамовні (паралінгвістичні) засоби?
9. З'ясувати сутність комунікаційних бар'єрів та шляхи їх усунення.
10. Перерахуйте різновиди тональності, зумовлені комунікаційними відносинами. Який різновид притаманний сферам журналістики, видавничої справи, реклами, піару?
11. Що ви знаєте про проекти штучної міжнародної мови есперанто, волапюк (засновники, сутність, функції)?
12. Указати на дискусійні питання, пов'язані з експансією мови держави-лідера та створенням міжнародної штучної мови.

Тема 9

1. Чим займається наука семіотика? На які частини (розділи) вона поділяється?
2. У яких співвідношеннях перебувають поняття “комунікаційні канали” і “комунікаційні знаки”
3. Що таке “комунікаційні знаки”?
4. Хто започаткував вивчення проблеми знаковості (імена вчених, досягнення)?
5. Коротко розкрийте вклад Ф. де Соссюра в семіотику соціальних комунікацій. З'ясуйте розуміння швейцарським ученим мовного знака.

6. Назвіть послідовників ідей структурної лінгвістики, укажіть на головну її відмінну рису. Якими термінами вона оперує?
7. У чому ви вбачаєте практичну цінність досягнень структурної лінгвістики у сфері вашої професійної діяльності.
8. Схематично в таблиці або тезисно з указівкою на імена вчених та їх досягнення розкрийте вклад літературознавців у семіотику соціальних комунікацій.
9. У чому ви вбачаєте раціональне застосування здобутків семіотики мистецтва і паралінгвістики у своїй професійній діяльності?
10. Розкрити сутність логіко-філософської теорії комунікаційного знака (специфіка термінів: знак, репрезентант/денотат, концепт/десигнант).
11. Розгляньте схему логічного трикутника Г. Фреге. Який кут трикутника не означений та як його означити?
12. З'ясуйте сутність лінгвістично-комунікаційної теорії знака (імена вчених, термінологічний апарат).
13. Яка головна відмінність семантичного трикутника Огдена – Річардса від логічного трикутника Фреге і яке його розуміння переважає в соціальній комунікації?
14. У яких співвідношеннях знаходяться поняття “значення” і “смісл”?
15. Дайте семіотичну дефініцію комунікаційного знака.
16. Ознайомтеся із працею: Галич В. Семіотична хора пейзажної деталі в публіцистиці. Наукові записки Інституту журналістики : науковий збірник / за ред. В. В. Різуна. Київ : КНУ імені Тараса Шевченка. 2018. Т. 1 (70). С.33–43. Дайте відповіді на питання:
 - Зміст поняття «семіотична хора».
 - Раціональність використання термінів «семіотична хора» в теорії соціальних комунікацій.
 - Сутність семіотичної хори пейзажної деталі.
 - Продуктивність застосування поняття «семіотичної хори» в теорії публіцистики.
- 17 Ознайомтеся із працею: Галич В. М. Семіотика інтертекстуальності публіцистичного твору: соціально-комунікативна рецепція: монографія. Рівне: ДЗ «Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка», 2015. 120 с. Дайте відповіді на питання:
 - Семіотика інтертекстуальності публіцистичного тексту як актуальна проблема соціальних комунікацій.
 - Інтертекстуальність як семіотичний знак крізь теорію розуміння.
 - На одному із прикладів подайте модель інтертексту як знака.

Тема 10

1. Дайте визначення поняттю «імерсивність».
2. Розкрийте специфіку прояву віртуальності в електронних та друкованих журналістських текстах.
3. Як використовуються імерсивні технології на телебачення як акт протидії війні Росії проти України.
4. Розкрийте сутність імерсивного інтерв'ю, укажіть на можливу тематику.
5. Ознайомтеся зі статтю В. М. Галич «Імерсивне інтерв'ю Миколи Тимошика як відгук на виклики сучасної доби» (Пресознавство, 2024).
5. Напишіть імерсивне інтерв'ю.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Інтерактивні лекції, евристичне навчання, кейс-метод, мозковий штурм, обмін думками (think-pair-share), взаємооцінювання (peer assessment), практико-орієнтоване навчання, зіставний, творчі методи.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Індивідуальне опитування, фронтальне опитування, тестова перевірка знань, поточні контрольні роботи, підсумковий контроль (іспит).

10. ПИТАННЯ ГАРАНТОВАНОГО РІВНЯ ЗНАНЬ

1. Актуальність курсу «Теорія та історія соціальних комунікацій». Його предмет, об'єкт, мета і завдання.
2. Методи дослідження проблем із соціальних комунікацій. Огляд навчальної та наукової літератури з курсу
3. Теорія наукового пізнання соціальної комунікації. Метатеорія соціальної комунікації як міжнаукова узагальнююча теорія.
4. Соціальна комунікація як об'єкт і предмет наукового пізнання. Система соціально-комунікаційних наук (людинознавчі, суспільствознавчі, культурознавчі).
5. Журналістика як прикладне соціально-комунікаційне вчення. Пріоритетність комунікаційної проблематики в західній філософії друг. пол. ХХ ст.
6. Соціальна комунікація. Повсякденне і наукове розуміння комунікації. Проблема змісту. Проблема розуміння.
7. Соціальний простір і час.
8. Концепції інформації в сучасній науці. Математична теорія інформації: інформація – абстрактна фікція.
9. Інформація – фізичний феномен.
10. Інформація – функція самокерованої системи.
11. Ефект «інформаційних окулярів».
12. Концепції соціальних інформатик. Соціальна інформатика I (70-і рр.).
13. Соціальна інформатика II (80-і рр.). Соціальна інформатика III (кін. ХХ – поч. ХХІ ст.).
14. Соціальна пам'ять. Види пам'яті і мнемічні дії.
15. Інформаційна модель індивідуальної пам'яті.
16. Групова соціальна пам'ять.
17. Структура соціальної пам'яті суспільства. Протиріччя суспільного пізнання.
18. Комунікаційні потреби. Визначення і типологія комунікаційних потреб.
19. Особистісні комунікаційні потреби.
20. Групові комунікаційні потреби (інформаційний підхід).
21. Суспільні комунікаційні потреби.
22. Комунікаційна діяльність і спілкування. Комунікаційні дії і їх форми.
23. Види, рівні і форми комунікаційної діяльності. Мікрокомунікація. Мідікомунікація. Макрокомунікація.
24. Співробітництво і конфлікти в комунікаційній діяльності.
25. Спілкування як соціально-психологічна і комунікаційна категорія.
26. Гра і псевдогра. Гра як творча комунікаційна дія. Гра як нетворча комунікаційна дія
27. Правда і брехня в комунікаційній діяльності.
28. Комунікаційні канали. Різновиди комунікаційних каналів.
29. Усна комунікація. Схема усної комунікації. Функції мови і мовлення. Комунікаційні бар'єри.
30. Проекти штучної міжнародної мови (есперанто, волапюк).
31. Документна комунікація. Система документної комунікації в ХХ ст. Функції документів.
32. Комунікаційні бар'єри. Цензура як комунікативне насилля.
33. Електронна комунікація. Маршалл Маклюен – пророк електронної комунікації. Функції електронної комунікації Комунікаційні бар'єри.
34. Глобальна комунікаційна система Інтернет. Дерево комунікаційних каналів.
35. Семіотика соціальної комунікації. Об'єкт і предмет семіотики соціальної комунікації.
36. Комунікаційні знаки та їх класифікація.
37. Семіотика текстів. Семантика, синтактика, прагматика.
38. Семіотика інтертекстуальності публіцистичного твору.
39. Соціо- і психолінгвістичні аспекти аналізу явищ соціальних комунікацій.
40. Специфіка соціокультурних маркерів політичного дискурсу в мас-медіа.

41. Прийоми сугестії в мас-медіа України.
42. Соціальна ідентифікація політика в біографічному інтерв'ю: психолінгвістичний аспект.
43. Поняття про імерсивність. Специфіка прояву віртуальності в електронних та друкованих журналістських текстах.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточний контроль та самостійна робота										Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
4	4	4	8	8	8	8	4	8	4	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	відмінно
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабке їх застосування при розв'язанні практичних	задовільно

		завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни: тексти лекцій, список наукової та навчальної літератури, методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи, завдання для модульних контрольних робіт, тестові завдання для екзамену.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Білий О. Проблеми інформаційного суспільства України в дзеркалі української журналістики. К.: 2006ю
2. Бевз Т. Вплив глобалізації на утвердження національної ідентичності в умовах війни: виклики і загрози. Українознавство. № 3(84) (2022). С. 8-26.
3. Галета Я. Роль інформаційних потреб у становленні особистості. Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Сер.: Педагогічні науки. 2015. Вип. 140. С. 39-43.
4. Дворнік М. О. Визначення інформаційних потреб населення та рівня їх задоволення. Бізнес Інформ. 2012. № 9. С. 338-341.
5. Галич В. М. Імерсивне інтерв'ю Миколи Тимошика як відгук на виклики сучасної доби». Пресознавство, 2024.
6. Генеза ідей і динаміка розвитку соціальних комунікацій: колективна монографія / Київськ. міжнар. ун-т ; Ін-т журналістики. К.: 2011. 311 с
7. Гриценко О. Мас-медіа у відкритому інформаційному суспільстві й гуманістичні цінності. К.,2002.
8. Джеймс, Лалл. Мас-медіа, комунікація, культура. Глобальний підхід. К. : „Вид-во «К.І.С»», 2002. 264 с.
9. Житарюк М. Г. Соціокультурна модель журналістики: традиції і новаторство : монографія. Львів : Простір-М, 2008. 416 с.
10. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. К.: Освіта, 1999. 351 с

11. Иванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики: навчальний посібник. К.: Центр Вільної Преси, 2010. 258 с.
12. Иванов В.Ф. Массовая коммуникация: монографія. К.: Академия Украинской прессы, Центр свободной прессы, 2013. 902 с.
13. Квіт С. М. Масові комунікації: підручник. К.: Києво-Могилянська академія, 2008. 156 с.
14. Комова, М. В. (2024). Аналіз чуток як інструменту соціальних комунікацій в історичному контексті. Обрії друкарства, (1(15)), 88–101. [https://doi.org/10.20535/2522-1078.2024.1\(15\).301476](https://doi.org/10.20535/2522-1078.2024.1(15).301476)
15. Конюкова І. Я., Сидоровська Є. А. Тенденції розвитку міжкультурної комунікації в соціальних мережах. // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2022. № 4. С. 21–25
16. Кросмедіа: контент, технології, перспективи: монографія / за заг.ред. В. Е. Шевченко. К.: ВПЦ «Київський університет», 2018. 319 с.
17. Курбан О. В. Соціальні комунікації в роботах українських дослідників Інформаційне суспільство. Вип. 11. 2010. січень-червень; URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/1044/I/O.Kurban_SKRUD_GI.pdf (дата звернення – 15.08.2020).
18. Курбан О. В. Соціальна комунікація в системі сучасного наукового знання. Інформаційне суспільство. № 10. 2009. С. 64-66; URL: http://elibrary.kubg.edu.Ua/1045/I/O.Kurban_SKSSNZ_GI.pdf (дата звернення - 15.08.2020).
19. Лизанчук В. Психологія мас-медіа: підручник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка. 2015. 420 с.
20. Лильо Т. Глобалізація комунікативного простору і процеси національної ідентифікації в посткомуністичному світі. К.: 2001.
21. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації. Львів: Літопис, 2010. 538 с.
22. Михайлин І. Л. Журналістика як всесвіт: Вибрані медіа дослідження. Харків: Прапор, 2008. 512 с.
23. Москаленко А. З., Губернський Л. В., Иванов В. Ф. Основи масово-інформаційної діяльності: підручник. К.: КНУ ім. Тараса Шевченка. 1999. 631 с.
24. Олійник М. Задоволення інформаційних потреб споживачів друкованих ЗМІ на регіональному рівні. URL: <https://cutt.ly/C3HiCJk> (дата звернення: 20.04.2022).
25. Павлюк Л. Знак, символ, міф у масовій комунікації. Львів: ПАІС, 2006.
26. Партико З. В. Теорія масової інформації та комунікації: навч. посібн. Львів: Афіша, 2008. 292 с.
27. Партико З. В. Прикладна і комп'ютерна лінгвістика: Вступ до спеціальності: навчальний посібник Львів: Афіша, 2008 224 с.
28. Петренко С. І. Правда в системі категорій соціальних комунікацій і журналістики URL: https://www.researchgate.net/publication/344160685_Pravda_ak_kategoria_v_sistemi_socialnih_komunikacij_i_zurnalistiki
28. Петренко С. І. Правда як соціальнокомунікаційна категорія журналістики: Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 061 Журналістика. Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Київ, 2020.
30. Потятинник Б. В. Медіа: ключі до розуміння. Серія: Медіакритика. Львів: ПАІС, 2004. 312 с.
31. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. М.: Рефл-бук, К.: Ваклер. 2006. 656 с.
32. Почепцов Г. Від покерів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2017.
33. Почепцов Г. Г. Соціальні комунікації і нові комунікативні технології. Комунікація. 2010.. № 1. С. 19-26.
34. Почепцов Г. Г. Соціальний інжиніринг: соціо- і психотехніки управління великими масами людей. К.: Альтерпрес, 2010. 254 с.
35. Почепцов Г. Сенси і війни: Україна і Росія в інформаційних і смислових війнах. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016.
36. Різун В. В. Маси. К.: ВПЦ «Київський університет», 2003. 118 с

37. Різун В. В. Теорія масової комунікації. К.: Просвіта, 2008. 260 с.
38. Різун В. В. Начерки до методології досліджень соціальних комунікацій. Психолінгвістика. 2012. Вип. 10. С. 305-314.
39. Різун В. В. Соціальні комунікації як інженерне вчення або соціальні комунікації в системі соціального інжинірингу(соціальної інженерії). Комунікація, 2012. №2. С. 8 – 19.
40. Семенова Д., Тяпкіна Н. Інформаційна потреба аудиторії регіональних ЗМІ. Масова комунікація: історія, сьогодення, перспективи. 2013. № 3 (3). С. 30-33.
39. Степанець, І., Гринюк, Д., & Савицька, Н. (2022). СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ МІЖ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ В КРИЗОВИЙ ПЕРІОД . Економіка та суспільство, (44). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-36>
41. Соколов А. В. Общая теория социальной коммуникации: учебн. пособ. СПб: Изд-во Михайлова В.А. 2002. 461 с.
42. Сухомлин О. Ю. Толерантність як орієнтир професійної діяльності журналіста в українській пресі мультикультурного суспільства: автореферат дис...: спеціальність 27.00.04 «Теорія та істор. журн.». КНУ ім. Тараса Шевченка. К., 2009. 17 с.
43. Тріщук О. В. Типологія комунікаційних потреб у межах науково-інформаційного дискурсу. Наукові записки Інституту журналістики. 2010. Т. 40. Липень-вересень. С. 40-44.
44. Холод О. М. Соціальні комунікації: соціо- і психолінгвістичний аналіз: навч. посібн. Львів: ПАІС, 2011. 288 с.
45. Холод О. М. Семантика терміна соціальні комунікації: концептуальні підходи. Соціальні комунікації: теорія і практика. К, 2015. Т.1. С. 9 – 32.
46. Холод О. Соціальні комунікації: тенденції розвитку : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. й доп. К. : Видавництво «Білий Тигр», 2018. 370 с.
47. Чічановський А. А., Старіш О. Г. Інформаційні процеси в структурі світових комунікаційних систем: підручник. К.: Грамота, 2010. 568с.
48. Gonzales V. USC Annenberg School for Communication and Journalism. URL:<https://annenberg.usc.edu/faculty/vince-gonzales>
49. Flew T. New Media. An Introduction. 2-nd ed. Oxford University Press, 2005. 280 p.

Допоміжна

1. Баранов В. Свобода слова: свобода від чого? Київ. 2002. № 9. С.120-123..
2. Блюм Р. Журналістика в демократичному суспільстві: свобода преси, функції преси. Роль преси в плюралістичному суспільстві: мат. міжнар. конф. К.,1996. С. 15–17.
3. Брайант Д., Томпсон С. Основы воздействия СМИ. Киев. 2004. 424 с. С. 193 - 214, 237-254.
4. Братченко Т. За брехню журналістам платять, а за правду вони розплачуються. Слово Просвіти, 2014. 14 – 20 серп.
5. Бондар Ю. Свобода слова: українська лірика. К.: МАУП, 2004. 144с.
6. Галич А. О. Імерсивна журналістика як акт протидії війні росії проти України Регіональні ЗМІ України : історія, сучасний стан та перспективи розвитку : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / відп. ред. Галич А.О. Полтава : Вид-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2023. С. 5-14.
7. Галич В. М. Олесь Гончар – журналіст, публіцист, редактор. К.: Наукова думка, 2005 840 с.
8. Галич В. М. Щоб слово жило...: монографія. Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 444 с.
9. Галич В. М. Семіотика інтертекстуальності публіцистичного твору: соціально-комунікативна рецепція: монографія. Рівне: ДЗ «Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка», 2015. 120 с.
10. Горовий В. Соціальні інформаційні комунікації, їх наповнення і ресурс / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського; наук. ред. Л. А. Дубровіна. К., 2010. 230 с. 13

11. Дорош М. Журналісти в зоні АТО: практичний poradnik. Детектор медіа, 8 серпня 2014. URL:http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/how_to/zhurnalisti_v_zoni_ato_praktichniy_poradnik/.
12. Зернецька О. У дзеркалі комунікативних процесів. Політика і час. 2004. № 12. С.64-68.
13. Іванов В. Зловживання свободою слова: дві сторони законодавчої медалі. Віче. 1999. - № 11. С.129.
14. Карпенко Олена. Троянські коні телереклами: Мовні маніпуляції. К.: Смолоскип, 2007. 114 с.
15. Лубкович І.М. Соціологія і журналістика: підручник. Львів: ПАІС, 2005. 176 с.
16. Олексієнко Н. Проблеми впливу засобів масової інформації на пострадянські суспільства. Нова політка. 1999. № 6.
17. Сверстюк Є. Свобода слова і збереження обличчя . Урядовий кур'єр. 2000. 8 липня.
18. Сосін О. Державна інформаційна політика і свобода слова. Політика і час. 2003. № 3. С. 11-16.
19. Соціальні комунікації: хрестоматія / уклад. В.О. Ільганаєва. Х. : ХДАК. 178 с.
20. Стігліц Д. Глобалізація та її тягар/ пер. згл. К.: Вид. дім «КМ Академія», 2003.252 с.
21. Фінклер Ю. Мас-медіа та влада: технологія взаємин. Львів : Аз–Арт, 2003. 212 с.
22. Хилько М. Деякі методологічні проблеми дослідження соціально- комунікаційних технологій в українській науковій думці. Освіта регіону. № 1-2. 2014. С. 70-74; URL: <http://social-science.com.ua/article/1240>
23. Холод О. М. Інмутація суспільства в гіпермаркеті свідомості. У 3–х т. Том 3 : Інмутація сучасного суспільства : монографія. К. : КиМУ, 2012. 250 с ..
24. Холод О. М. Маніпуляція суспільством: мутація й інмутація як концепції соціально-комунікаційних технологій. Освіта регіону. № 2. 2010. С. 108-112.
25. Холод О. М. Соціальнокомунікаційний інжиніринг як методологія дослідження соціальних комунікацій. Світ соціальних комунікацій. 2012. Т. 8. С. 7-12.
26. Холод О. М. Трансгресивна тенденція розвитку соціальних комунікацій у теорії Валентини Ільганаєвої. Держава та регіони. Серія : Соціальні комунікації. 2017. № 1. С. 43-52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drsk_2017_1_10
27. Чайка В. Засоби масової інформації: соціально-філософські аспекти. Філософська думка. 2001. № 2. С. 124-132.
28. Шаповал Ю. Г. Мистецтво журналізму : монографія. Львів : ДМ., 2007. 320 с
29. Beate J. Journalism in the Global Age: Between Normative and Empirical. The International Journal for Communication Studies. 2005. № 6.
30. Dencik L. Media and Global Civil Society. Palgrave Macmillan. New York. 2012.
31. Bell D. The Coming of Post'Industrial Society: A Venture in Social Forecasting. Harmondsworth: Penguin, 1973. 616 p.
32. Drucker P. F. Post-Capitalism Society. N.Y.: Pantheon, 1993. 198 pp.
33. Gates B. The Road Ahead. Penguin Books. 1996. 286 p.
34. Laugesen A., Gehrman R. Communication, Interpreting and Language in Wartime: Historical and Contemporary Perspectives. Cham, Switzerland ; Palgrave Macmillan. 2019. 269 pp.
35. Mekete di M. N., Assala L. C. Communication in the context of war: the need to inform and reserve requirement. Sciology International Journal. 2019. Volume 3(3). Pp. 259-261.

14. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека України. URL: <http://www.lib.com.ua>
2. Інформаційні ресурси в електронному репозиторії Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука». URL: <http://repositorymegu@gmail.com>
3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>
4. Національна парламентська бібліотека. URL: <http://www.nplu.kiev.ua>

5. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, пл. Короленка, 6). URL: <http://libr.rv.ua/>.
6. Рівненська централізована бібліотечна система (Київська, 44, Рівне). URL: <https://www.facebook.com/cbs.rivne/>.
7. Українська бібліотека. URL: <http://www.lib.org.ua>
8. Наукова періодика Інституту журналістики. URL: www.journ.univ.kiev.ua/periodyka/
9. Фахові видання. Інститут журналістики. URL: www.journ.univ.kiev.ua/periodyka/index.php/fakhovi-vydannia.html
10. Наукові записки Інституту журналістики. Наукова бібліотека імені М. Максимовича. URL: www.library.univ.kiev.ua/ukr/fonds/univmag/poshuk.php3?them_key=Наукові...

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«Торія та історія соціальних комунікацій»

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Освітньо-професійна програма	<i>«Журналістика»</i>
Факультет	<i>Журналістики</i>
Кафедра	<i>Соціальних комунікацій</i>
Семестр	<i>2</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
Викладач	<i>Галич В. М., доктор філологічних наук за спеціальністю «Журналістика», професор кафедри соціальних комунікацій</i>
Контактна інформація	<i>bella.lnu@gmail.com</i>

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>З'ясовано категоріальний апарат дисципліни “Теорія та історія соціальних комунікацій”, її специфічну термінологічну базу. З урахуванням національного й зарубіжного досвіду та впливу глобалізаційних процесів інформаційної доби указано на провідні тенденції розвитку соціальних комунікацій, досягнення й перспективи та видатних учених. Наголошено на універсальному характері теорії соціальних комунікацій, розкрито її метатеорію. Проаналізовано специфіку соціальної комунікації в медіагалузі.</p> <p>Ключові слова: соціальна комунікація, соціальна інформація, спілкування, метатеорія, журналістика, культура, соціальна інформатика, соціальна пам'ять, комунікаційні потреби, комунікаційні канали, соціальний часопростір, комунікаційна діяльність, мікрокомунікація, мідікомунікація, макрокомунікація, усна комунікація, документна комунікація, електронна комунікація, гра і псевдо гра, Інтернет, штучні мови, семіотика соціальних комунікацій.</p>
Мета та цілі	<p>Мета курсу:: ознайомити магістрантів з основними поняттями теорії та історії соціальних комунікацій як науки та сфери суспільної практики, структурою змісту її предмета, специфікою об'єкта та методів дослідження, еволюцією соціокомуникативних знань у світовій філософській та науковій думці, допомогти їм осмислити зону професійного застосування знань.</p> <p>Завдання навчальної дисципліни: розкрити основні віхи історії соціальних комунікацій (зародження, становлення й розвиток у контексті еволюції культури); розглянути соціальні комунікації як об'єкт та предмет наукового пізнання; з'ясувати специфіку змісту соціальної комунікації та соціальної інформації у медіагалузі (журналістики, видавничої справи, рекламної справи та зв'язків з громадськістю); указати на специфіку комунікаційної діяльності, особливості комунікаційних каналів і потреб; розкрити основи семіотики текстів соціальної комунікації; сформувати й</p>

	розвинути навички застосовувати теоретичні знання курсу на практиці та у сфері досліджень проблем журналістики.
Результати навчання	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни магістрант повинен знати: основи теорії та історії соціальних комунікацій, метаприроду методології; аспекти наукових досліджень, орієнтири їх актуальності.</p> <p>вміти: розробити соціальнокомунікативний аспект у магістерській роботі; здійснювати критичний аналіз наукових праць з теорії та історії соціальних комунікацій з акцентуацією на рівні кваліфікованого застосування методики соціальних комунікацій; використовувати теоретичні знання курсу в професійній діяльності.</p> <p>Унаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач має сформувати такі компетентності:</p> <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p><i>Фахові (спеціальні, предметні) компетентності:</i></p> <p>СК01. Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання з теорії та історії журналістики, новітні технологічні досягнення для розв'язання задач дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері журналістики.</p> <p>Оволодівши курсом, здобувач повинен <i>набути таких програмних результатів навчання:</i></p> <p>РН03. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.</p> <p>РН06. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.</p>
Soft skills:	Під час вивчення дисципліни магістрант отримує можливість формувати та розвивати soft skills: навички працювати в команді, управляти своїм часом, розуміти важливості дедлайнів; здатність критично, логічно, системно й креативно мислити; уміння спостерігати, слухати, аналізувати та адаптовуватися до змін; уміння виявляти та вирішувати професійні проблеми; здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлювати потребу постійно вчитися, поповнювати знання, вивчати та переймати кращий інноваційний досвід.
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: Сучасні інформаційно-комунікаційні технології,

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання	К-сть балів
Тема 1. Теоретико-методологічні засади курсу «Теорія та історія соціальних комунікацій».	Актуальність курсу. Мета і завдання курсу. З історії соціальних комунікацій: формування предмета. Інституалізація соціально-комунікаційної сфери суспільства. Проблеми інституалізації соціальних комунікацій у сфері освіти. Джерела дослідження соціальної комунікації, що визначили аспекти її вивчення.	Виконання , завдань, пов'язаних із систематизацією теоретичних знань та осмисленням їх практичного застосування	4

Тема 2. Соціальна комунікація як об'єкт і предмет наукового пізнання.	<p>Соціальна комунікація в контексті еволюції культури. Система соціально-комунікаційних наук. Загальна характеристика метатеорії соціальних комунікацій. Концепції як підґрунтя дефініції «соціальні комунікації». Поняття «соціальні комунікації». Проблема змісту. Проблема розуміння. Соціальний простір і час</p>	<p>Виконання завдань, пов'язаних із систематизацією теоретичних знань та осмисленням їх практичного застосування</p>	<p>4</p>
Тема 3. Соціальна пам'ять	<p>.Види пам'яті і мнемічні дії. Інформаційна модель індивідуальної пам'яті. Групова соціальна пам'ять. Структура соціальної пам'яті суспільства. Протиріччя суспільного пізнання.</p>	<p>Практичні/с и-туативні науково-дослідницькі та творчі завдання.</p>	<p>4</p>
Тема 4: Комунікаційні потреби.	<p>Визначення і типологія комунікаційних потреб. Особистісні комунікаційні потреби. Групові комунікаційні потреби (інформаційний підхід). Суспільні комунікаційні потреби. Комунікаційні потреби крізь призму інформаційного суспільства та війни. Інформаційно-комунікаційне середовище як підґрунтя виникнення комунікаційних потреб. Війна в Україні 2014-2023 рр. як чинник формування комунікаційних потреб. Дослідження комунікаційних потреб у часи повномасштабної війни в Україні.</p>	<p>Практичні/с и-туативні науково-дослідницькі та творчі завдання.</p>	<p>8</p>
Тема 5: Гра і псевдогра в соціальній комунікації.	<p>Гра як творчо-комунікаційна дія. Псевдогра як нетворчо-комунікаційна дія. Правда і неправда в комунікаційній діяльності. Актуальність проблеми правди/неправди (псевдогри) в журналістиці як наукової проблеми. Розгляд правди як базисної соціальнокомунікаційної категорії: з'ясування природи, сутнісних ознак і властивостей правди та визначення її функцій. Головні аспекти студій правди. Правда як фундаментальна цінність журналістики. Правда і неправда у площині стандартів журналістики.</p>	<p>Практичні/с и-туативні науково-дослідницькі та творчі завдання.</p>	<p>8</p>
Тема 6. Комунікаційна діяльність і соціальна інформація.	<p>Повсякденне і наукове розуміння комунікації. Концепції інформації в сучасній науці. Математична теорія інформації: інформація – абстрактна фікція. Інформація – фізичний феномен. Інформація – функція самокерованої системи. Інші системи. Ефект «інформаційних окулярів». Концепції соціальних інформатик. Соціальна інформатика I (70-і рр.). Соціальна інформатика II (80-і рр.). Соціальна інформатика III (кін . XX – поч. XXI ст.).</p>	<p>Практичні/с и-туативні науково-дослідницькі та творчі завдання.</p>	<p>8</p>
Тема 7. Комунікаційна діяльність і спілкування.	<p>Комунікаційні дії і їхні форми. Спілкування як соціально-психологічна і комунікаційна категорія. Співробітництво і конфлікти в комунікаційній діяльності.</p>	<p>Практичні/с и-туативні науково-дослідницькі та творчі</p>	<p>8</p>

		завдання.	
Тема 8: Комунікаційні канали.	Різновиди комунікаційних каналів. Усна комунікація. Функції мови і мовлення. Комунікаційні відношення. Комунікаційні бар'єри. Проекти штучної міжнародної мови в парадигмі теорії соціальних комунікацій.	Практичні/с и-туативні науково-дослідницькі та творчі завдання.	4
Тема 9. Семіотика соціальної комунікації.	Об'єкт і предмет семіотики соціальної комунікації. Комунікаційні знаки та їх класифікація. Семіотика текстів. Семантика, синтактика, прагматика. II. Поняття про семіотичну хору в контексті психологічних факторів журналістського текстотворення. Семіотика інтертекстуальності публіцистичного твору.	Практичні/с и-туативні науково-дослідницькі та творчі завдання.	8
Тема 10. Імерсивність в журналістиці як прояв новітніх технологій у соціальній комунікації.	Поняття про імерсивність. Специфіка прояву віртуальності в електронних та друкованих журналістських текстах. Імерсивна журналістика як акт протидії війні Росії проти України. Імерсивне інтерв'ю.	Практичні/с и-туативні науково-дослідницькі та творчі завдання.	4

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна:

1. Білий О. Проблеми інформаційного суспільства України в дзеркалі української журналістики. К.: 2006ю
2. Бевз Т. Вплив глобалізації на утвердження національної ідентичності в умовах війни: виклики і загрози. Українознавство. № 3(84) (2022). С. 8-26.
3. Галета Я. Роль інформаційних потреб у становленні особистості. Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Сер.: Педагогічні науки. 2015. Вип. 140. С. 39-43.
4. Дворнік М. О. Визначення інформаційних потреб населення та рівня їх задоволення. Бізнес Інформ. 2012. № 9. С. 338-341.
5. Галич В. М. Імерсивне інтерв'ю Миколи Тимошика як відгук на виклики сучасної доби». Пресознавство, 2024.
6. Генеза ідей і динаміка розвитку соціальних комунікацій: колективна монографія / Київськ. міжнар. ун-т ; Ін-т журналістики. К.: 2011. 311 с
7. Гриценко О. Мас-медіа у відкритому інформаційному суспільстві й гуманістичні цінності. К.,2002.
8. Джеймс, Лалл. Мас-медіа, комунікація, культура. Глобальний підхід. К. : „Вид-во «К.І.С», 2002. 264 с.
9. Житарюк М. Г. Соціокультурна модель журналістики: традиції і новаторство : монографія. Львів : Простір-М, 2008. 416 с.
10. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. К.: Освіта, 1999. 351 с
11. Иванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики: навчальний посібник. К.: Центр Вільної Преси, 2010. 258 с.
12. Иванов В.Ф. Массовая коммуникация: монографія. К.: Академия Украинской прессы, Центр свободной прессы, 22013. 902 с.
13. Квіт С. М. Масові комунікації: підручник. К.: Києво-Могилянська академія. 2008. 156 с.

14. Комова, М. В. (2024). Аналіз чуток як інструменту соціальних комунікацій в історичному контексті. *Обрії друкарства*, (1(15), 88–101. [https://doi.org/10.20535/2522-1078.2024.1\(15\).301476](https://doi.org/10.20535/2522-1078.2024.1(15).301476)
15. Конюкова І. Я., Сидоровська Є. А. Тенденції розвитку міжкультурної комунікації в соціальних мережах. // *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2022. № 4. С. 21–25
16. Кросмедіа: контент, технології, перспективи: монографія / за заг.ред. В. Е.Шевченко. К.: ВПЦ «Київський університет», 2018. 319 с.
17. Курбан О. В. Соціальні комунікації в роботах українських дослідників Інформаційне суспільство. Вип. 11. 2010. січень-червень; URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/1044//O.Kurban_SKRUD_GI.pdf (дата звернення – 15.08.2020).
18. Курбан О. В. Соціальна комунікація в системі сучасного наукового знання. Інформаційне суспільство. № 10. 2009. С. 64-66; URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/1045//O.Kurban_SKSSNZ_GI.pdf (дата звернення - 15.08.2020).
19. Лизанчук В. Психологія мас-медіа: підручник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка. 2015. 420 с.
20. Лильо Т. Глобалізація комунікативного простору і процеси національної ідентифікації в посткомуністичному світі. К.: 2001.
21. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації. Львів: Літопис, 2010. 538 с.
22. Михайлин І. Л. Журналістика як всевіт: Вибрані медіа дослідження. Харків: Прапор, 2008. 512 с.
23. Москаленко А. З., Губернський Л.В., Іванов В. Ф. Основи масово-інформаційної діяльності: підручник. К.: КНУ ім. Тараса Шевченка. 1999. 631 с.
24. Олійник М. Задоволення інформаційних потреб споживачів друкованих ЗМІ на регіональному рівні. URL: <https://cutt.ly/C3HiCJk> (дата звернення: 20.04.2022).
25. Павлюк Л. Знак, символ, міф у масовій комунікації. Львів: ПАІС, 2006.
26. Партико З. В. Теорія масової інформації та комунікації: навч. посібн. Львів: Афіша, 2008. 292 с.
27. Партико З. В. Прикладна і комп'ютерна лінгвістика: Вступ до спеціальності: навчальний посібник Львів: Афіша, 2008 224 с.
28. Петренко С. І. Правда в системі категорій соціальних комунікацій і журналістики URL: https://www.researchgate.net/publication/344160685_Pravda_ak_kategoria_v_sistemi_socialni_h_komunikacij_i_zurnalistiki
28. Петренко С. І. Правда як соціальнокомунікаційна категорія журналістики: Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 061 Журналістика. Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Київ, 2020.
30. Потятинник Б. В. Медіа: ключі до розуміння. Серія: Медіакритика. Львів: ПАІС, 2004. 312 с.
31. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. М.: Рефл-бук, К.: Ваклер. 2006. 656 с.
32. Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2017.
33. Почепцов Г. Г. Соціальні комунікації і нові комунікативні технології. *Комунікація*. 2010.. № 1. С. 19-26.
34. Почепцов Г. Г. Соціальний інжиніринг: соціо- і психотехніки управління великими масами людей. К.: Альтерпрес, 2010. 254 с.
35. Почепцов Г. Смисли і війни: Україна і Росія в інформаційних і смислових війнах. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016.
36. Різун В. В. Маси. К.: ВПЦ «Київський університет», 2003. 118 с
37. Різун В. В. Теорія масової комунікації. К.: Просвіта, 2008. 260 с.
38. Різун В. В. Начерки до методології досліджень соціальних комунікацій. *Психолінгвістика*. 2012. Вип. 10. С. 305-314.
39. Різун В. В. Соціальні комунікації як інженерне вчення або соціальні комунікації в системі соціального інжинірингу(соціальної інженерії). *Комунікація*, 2012. №2. С. 8 – 19.
40. Семенова Д., Тяпкіна Н. Інформаційна потреба аудиторії регіональних ЗМІ. *Масова комунікація: історія, сьогодення, перспективи*. 2013. № 3 (3). С. 30-33.
39. Степанець, І., Гринюк, Д., & Савицька, Н. (2022). СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ МІЖ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ В КРИЗОВИЙ

- ПЕРІОД . Економіка та суспільство, (44). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-36>
41. Соколов А. В. Общая теория социальной коммуникации: учебн. пособ. СПб: Изд-во Михайлова В.А. 2002. 461 с.
 42. Сухомлин О. Ю. Толерантність як орієнтир професійної діяльності журналіста в українській пресі мультикультурного суспільства: автореферат дис.: спеціальність 27.00.04 «Теорія та істор. журн.». КНУ ім. Тараса Шевченка. К., 2009. 17 с.
 43. Трищук О. В. Типологія комунікаційних потреб у межах науково-інформаційного дискурсу. Наукові записки Інституту журналістики. 2010. Т. 40. Липень-вересень. С. 40-44.
 44. Холод О. М. Соціальні комунікації: соціо- і психолінгвістичний аналіз: навч. посібн. Львів: ПАІС, 2011. 288 с.
 45. Холод О. М. Семантика терміна соціальні комунікації: концептуальні підходи. Соціальні комунікації: теорія і практика. К, 2015. Т.1. С. 9 – 32.
 46. Холод О. Соціальні комунікації: тенденції розвитку : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. й доп. К. : Видавництво «Білий Тигр», 2018. 370 с.
 47. Чічановський А. А., Старіш О. Г. Інформаційні процеси в структурі світових комунікаційних систем: підручник. К.: Грамота, 2010. 568с.
 48. Gonzales V. USC Annenberg School for Communication and Journalism. URL:<https://annenberg.usc.edu/faculty/vince-gonzales>
 49. Flew T. New Media. An Introduction. 2-nd ed. Oxford University Press, 2005. 280 p.

Допоміжна

1. Баранов В. Свобода слова: свобода від чого? Київ. 2002. № 9. С.120-123..
2. Блюм Р. Журналістика в демократичному суспільстві: свобода преси, функції преси. Роль преси в плюралістичному суспільстві: мат. міжнар. конф. К.,1996. С. 15–17.
3. Брайант Д., Томпсон С. Основы воздействия СМИ. Киев. 2004. 424 с. С. 193 - 214, 237-254.
4. Братченко Т. За брехню журналістам платять, а за правду вони розплачуються. Слово Просвіти, 2014. 14 – 20 серп.
5. Бондар Ю. Свобода слова: українська лірика. К.: МАУП, 2004. 144с.
6. Галич А. О. Імерсивна журналістика як акт протидії війні росії проти України Регіональні ЗМІ України : історія, сучасний стан та перспективи розвитку : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / відп. ред. Галич А.О. Полтава : Вид-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2023. С. 5-14.
7. Галич В. М. Олесь Гончар – журналіст, публіцист, редактор. К.: Наукова думка, 2005 840 с.
8. Галич В. М. Щоб слово жило...: монографія. Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 444 с.
9. Галич В. М. Семіотика інтертекстуальності публіцистичного твору: соціально-комунікативна рецепція: монографія. Рівне: ДЗ «Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка», 2015. 120 с.
10. Горовий В. Соціальні інформаційні комунікації, їх наповнення і ресурс / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського; наук. ред. Л. А. Дубровіна. К., 2010. 230 с. 13
11. Дорош М. Журналісти в зоні АТО: практичний poradnik. Детектор медіа, 8 серпня 2014. URL:http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/how_to/zhurnalisti_v_zoni_ato_praktichniy_poradnik/.
12. Зернецька О. У дзеркалі комунікативних процесів. Політика і час. 2004. № 12. С.64-68.
13. Іванов В. Зловживання свободою слова: дві сторони законодавчої медалі. Віче. 1999. - № 11. С.129.
14. Карпенко Олена. Троянські коні телереклами: Мовні маніпуляції. К.: Смолоскип, 2007. 114 с.
15. Лубкович І.М. Соціологія і журналістика: підручник. Львів: ПАІС, 2005. 176 с.
16. Олексієнко Н. Проблеми впливу засобів масової інформації на пострадянські суспільства. Нова політка. 1999. № 6.
17. Сверстюк Є. Свобода слова і збереження обличчя . Урядовий кур'єр. 2000. 8 липня.
18. Сосін О. Державна інформаційна політика і свобода слова. Політика і час. 2003. № 3. С. 11-16.
19. Соціальні комунікації: хрестоматія / уклад. В.О. Ільганаєва. Х. : ХДАК. 178 с.
20. Стігліш Д. Глобалізація та її тягар/ пер. згл. К.: Вид. дім «КМ Академія». 2003.252 с.

21. Фінклер Ю. Мас-медіа та влада: технологія взаємин. Львів : Аз–Арт, 2003. 212 с.
22. Хилько М. Деякі методологічні проблеми дослідження соціально- комунікаційних технологій в українській науковій думці. Освіта регіону. № 1-2. 2014. С. 70-74; URL: <http://social-lience.com.ua/article/1240>
23. Холод О. М. Інмутація суспільства в гіпермаркеті свідомості. У 3–х т. Том 3 : Інмутація сучасного суспільства : монографія. К. : КиМУ, 2012. 250 с ..
24. Холод О. М. Маніпуляція суспільством: мутація й інмутація як концепції соціально-комунікаційних технологій. Освіта регіону. № 2. 2010. С. 108-112.
25. Холод О. М. Соціальнокомунікаційний інжиніринг як методологія дослідження соціальних комунікацій. Світ соціальних комунікацій. 2012. Т. 8. С. 7-12.
26. Холод О. М. Трансгресивна тенденція розвитку соціальних комунікацій у теорії Валентини Ільганаєвої. Держава та регіони. Серія : Соціальні комунікації. 2017. № 1. С. 43-52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drsk_2017_1_10
27. Чайка В. Засоби масової інформації: соціально-філософські аспекти. Філософська думка. 2001. № 2. С. 124-132.
28. Шаповал Ю. Г. Мистецтво журналізму : монографія. Львів : ДМ., 2007. 320 с
29. Beate J. Journalism in the Global Age: Between Normative and Empirical. The International Journal for Communication Studies. 2005. № 6.
30. Dencik L. Media and Global Civil Society. Palgrave Macmillan. New York. 2012.
31. Bell D. The Coming of Post'Industrial Society: A Venture in Social Forecasting. Harmondsworth: Penguin, 1973. 616 p.
32. Drucker P. F. Post-Capitalism Society. N.Y.: Pantheon, 1993. 198 pp.
33. Gates B. The Road Ahead. Penguin Books. 1996. 286 p.
34. Laugesen A., Gehrman R. Communication, Interpreting and Language in Wartime: Historical and Contemporary Perspectives. Cham, Switzerland ; Palgrave Macmillion. 2019. 269 pp.
35. Mekete di M. N., Assala L. C. Communication in the context of war: the need to inform and reserve requirement. Sciology International Journal. 2019. Volume 3(3). Pp. 259-261.

Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека України. URL: <http://www.lib.com.ua>
2. Інформаційні ресурси в електронному репозиторії Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука». URL: <http://repositorymegu@gmail.com>
3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>
4. Національна парламентська бібліотека. URL: <http://www.nplu.kiev.ua>
5. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, пл. Короленка, 6). URL: <http://libr.rv.ua/>.
6. Рівненська централізована бібліотечна система (Київська, 44, Рівне). URL: <https://www.facebook.com/cbs.rivne/>.
7. Українська бібліотека. URL: <http://www.lib.org.ua>
8. Наукова періодика Інституту журналістики. URL: www.journ.univ.kiev.ua/periodyka/
9. Фахові видання. Інститут журналістики. URL: www.journ.univ.kiev.ua/periodyka/index.php/fakhovi-vydannia.html
10. Наукові записки Інституту журналістики. Наукова бібліотека імені М. Максимовича. URL: www.library.univ.kiev.ua/ukr/fonds/univmag/poshuk.php3?them_key=Наукові...

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика

Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.

Політика щодо

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин,

дедлайнів та перескладання	оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (Теми 1-5)	28
Змістовий модуль 2 (Теми 6-10)	32
Підсумковий контроль – іспит	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни